БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 152 (8059)
ИЮНИИН 29
ПЯТНИЦА
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Гүрэндөө эрхим шанартай ноохо ехээр тушаае

Республикын хэдэ хэдэн колхозууд хониной ноохо хайшалалгые эгээл таатай зохид хаһа сагтань эхилээд, энэ шухала хүдэлмэриие түргэнөөр дүүргэжэ, гүрэнтээ сүм тоосоһон байна. Тэрэ тоодо Иволгын аймагай XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз оролсоно. Энэ колхоз гүрэндэ уялгата ёһоор ноохо тушааха түсэбөө үни хада дүүргээ һэн. Мүнөө гүрэндөө ноохо худалдажа байнхай. Мүн энэ аймагай «III пятилетка» колхоз гүрэндэ тушааха ноохоёо бүгэдыень бэлэдхэлэй пунктда зөөгөө. Иимэ һайн жэшээнүүдые дуулгаһан мэдээсэлнүүд манай редакцида һаядаа үдэр үнгэрхэ тудам улам олоор абтадаг болоо.

Энэ жэлдэ гүрэндэ урда урдынхида орходоо улам ехэ ноохо колхозуудай тушааха, худалдаха байһаниинь дамжаггүй. Энээниие юугээр баримталхаб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, манай хонишод зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлдэ ноохо ехээр абахын түлөө социалистическэ мүрысөө хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлжэ, нилээд ехэ оролдолго гаргаа; хоёрдохёор, нилээд олон хонид үбэлдөө, мүн эртэ хабар хурьгалаа. Тиин, эдэ хурьгадһаа мүнөө яһала ехэ ноохон абтаха байна ха юм. Иигээд байхада имагтал ноохо хайшалалгые мэнэ гэһээр дүүргэжэ, гүрэнтээ түргэн тоосохо ябадал эмхидхэхэ хэрэгтэй болоно.

Хонидой ноохо хайшалалга гансал колхозуудай хэрэг бэшэ байһаниинь мэдээжэ. Энэ хүдэлмэриие амжалтатайгаар үнгэргэлгэдэ машинно-тракторна станцинууд шиидхэхы үүргэтэй. Электрохайшалалгын агрегадуудай хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэжэ, тэдэнэй һаатаха ябадалые дары усадхаха хэрэгтэй. Энэ талаар ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилха хэрэгые эрхилдэг, МТС-үүдэй ахалагша механигуудай харюусалгань тон ехэ. Тэдэнэр ноохо хайшалалгын агрегадуудые бүхы хүсөөрнь зүбөөр ашаглаха ябадал туйлаха, эндэ ажалладаг колхознигуудта бодото туһаламжа үзүүлхэ уялтатай. Электрохайшалалгын агрегадуудай бүтээсые дээшэлүүлхын, ноохо хайшалалгада хүсэ багаар гаргахын зорилгоор Зэдын аймагай Үшөөтэйн МТС электрохайшалалгын томодхоһон пунктнуудые нээһэн байна. Энэ хадаа ноохо хайшалалгые эрид түргэдхөө.

Хайшалһан дары ноохые нарин нарибтараарнь, шэрүүн шэрүүбтэрээрнь, ута богонёорнь, сэбэр муухайгаарнь һайса илгажа, шэгнэхэ, тиин имагтал энэ эрилтэнүүдые дүүргэһэн хойноо амһарта соо хэжэ, бэлэдхэлэй пунктда ябуулха шухала. Энэ талаар Зэдын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо бүхы заабаринууд сахигдана.

Хониной ноохо хайшалха, гүрэндэ тушааха хэрэгтэ мүнөө дутуу дунданууд тон олон байна. Электрохайшалалгын агрегадууд ехэнхидээ гүйсэд ашаглагдаагүй. Ноохо хайшалагшадай ажал зарим колхозуудта муугаар эмхидхэгдэнхэй. Энэ хүдэлмэриин эхилһэн түрүүшын үдэрнүүдтэ Заиграйн аймагай Ново-Брянска МТС-эй харьяата колхозуудта электроагрегадууд тон муугаар хүдэлөө. Эндэхи Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо нэгэ агрегадаар үдэр соо оройдоо 16—17 хониной ноохон хайшалагдадаг һэн. Мүн Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо зарим машинануудынь хүдэлдэггүй байгаа. Ноохо хайшалжа байгшадта хонидые барижа үгэхэ тусгаар хүн табигдаха ёһотой. Теэд олон колхозуудай иимэ хүнүүдые томилоогүй дээрэһээнь ноохо хайшалагшад хонидые өөһэдөө барижа, үнэтэ сагаа дэмы барана. Гадна, зарим колхозууд гүрэндэ үдэр бүри ноохо тушааха аргатай байһан аад, хоёр—гурба хоноһон хойно бэлэдхэлэй пунктда абаашана. Иимэ баримтанууд Хэжэнгын, Хориин ба бусад аймагуудта үзэгдэнэ.

«Ноохо ехээр абадаг, бэлэдхэдэг болохо хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй энэ оной майн 23-най тогтоолоор колхозууд, колхознигуудай урма хэшээлые дээшэлүүлхэ зорилгоор ноохо бэлэдхэлэй болон худалдан абалгын үнэ сэн дээшэлүүлэгдэһэн байна. Советскэ Правительствын, Коммунистическэ партиин зүгһөө гаргагдаһан үшөө нэгэ иимэ ехэ анхаралдань харюу болгон, гүрэндөө имагтал эрхим шанартай ноохо элбэгээр тушааха ёһотойбди. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй энэ тогтоол соо ямаанай хөөбэр бэлэдхэлгын үнэ сэн мүн лэ дээшэлүүлэгдэбэ. Энэ хадаа ямаа олоор үсхэбэрилхэдэ ашаг ехэтэй байһыень үшөө дахин гэршэлнэ. Ямааһаа гансашье хөөбэр бэшэ, мүн дахын эрхим һайн арһан, тарган мяхан абтадаг байна. Теэд һүүлэй үедэ манай эндэхи колхозууд ямаа үсхэбэрилгые хэрэгсээхэеэ огто болишоо. Ямаан гээшэ тон түргэнөөр үдэдэг, тэжээлшье тиимэ ехээр хэрэглэдэггүй мал гээшэ. Тиимэһээ эдэниие манай эндэ үсхөө һаа, тон таатай зохид байха һэн. Саашадаа хонидой тоое олошоруулхатаяа, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэтээ хамта, мүн ямаа үсхэбэрилгэдэ анхаралаа табилсабал һайн байгаа.

Мүнөө хониной ноохон хүсэд хөөрөөд унаха, гээгдэхэ сагынь ерээ. Тиимэһээ ноохо хайшалалгые мэнэ гэһээр дүүргэжэ, гүрэнтээ түргэнөөр тоосохо тушаа эрид хэмжээ абаха хэрэгтэй. Мүн хайшалагдаһан ноохые үни даража байнгүй, саг соонь бэлэдхэлэй пунктда тушааха шухала. Ноохо хайшалагшадай ажалай эмхидхэл болон түлөөһэндэ бии байһан дутагдалнуудые дары зайсуулха, электроагрегадуудые дүүрэн хүсөөрнь ашаглаха ябадал туйлаха гээшэ колхозууд, МТС-үүдэй, партийна, советскэ органуудай, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй мүнөө үеын шухала зорилгонуудай нэгэн мүн.

Багшанарай республиканска III съездын делегадууд

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (Зүүн гарһаа) Курумканай дунда һургуулиин һуралсалай талые даагша **А. Б. Цоктоева,** Заиграйн аймагай Үнэгэтэйн дунда һургуулиин физикын багша **И. М. Халимонов.** Улан-Удын 4-дэхи дунда һургуулиин математикын багша **В. К. Щёкотова,** Сэлэнгын аймагай Загастайн дунда һургуулиин математикын багша **Р. Ц. Найданов,** Хориин дунда һургуулиин биологиин багша, РСФСР-эй ба БМАССР-эй габьяата багша **И. Г. Дадуев,** Улан-Удын 3-дахи дунда һургуулиин ород хэлэнэй ба литературын багша **М. Т. Власова,** Кудара-Сомоной долоон жэлэй бурят һургуулиин директор **П. Б. Ламатханов,** Хориин аймагай Хасууртайн дунда һургуулиин биологиин багша **К. Н. Мартынова.**

А. Мантаевай фото.

Багшанарай республиканска III съезд

Үсэгэлдэр, июниин 28-да, багшанарай съездэ хабаадагшад экскурсинуудые хэжэ, Улан-Удын зарим промышленна предприятинуудтай танилсаа.

Арадай гэгээрэлэй хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, бурят һургуулинуудай директорнүүд, багшанар, научна хүдэлмэрилэгшэд, учебнигүүдэй авторнуудай хабаадалгатайгаар бурят һургуулида үзэхэ номууд болон һуралсалай түсэб тухай хэлсээ

Бэлэдхэлэй класс тухай эдэбхитэй зүбшэлгэ болоо. Заиграйн, Ториин, Ахын аймагай арадай гэгээрэлэй таһагуудые даагшанар нүхэд Дармаев, Мункуев, Жамьянов, Кударын аймагай Улзытын эхин һургуулиин багша нүхэр Гомбоцыренов, НИИК-ын научна хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Раднаев, пединститудай багша нүхэр Цыдыпов, ИУУ-гэй хүдэлмэрилэгшэ н. Батоев энэ асуудалаар үгэ хэлэхэ зуураа, бэлэдхэлэй класс үгы болгохо гэһэн һанамжануудые оруулаа. Багшанарай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ институдай директор нүхэр Никоров, Закаменай аймОНО-е даагша нүхэр Лаврентьев эхин классай программые һайжаруулха тухай хэлээ.

Тувинска автономно областиин түлөөлэгшэ нүхэр Э. С. Бегзи үгэ хэлэхэдээ манайшье областьдо бэлэдхэлэй класс болюулагдаһан байна гэжэ мэдүүлээ.

Тиихэдэ Курумканай, Зэдын аймОНО-е даагшанар нүхэд Нехуров, Болдаруев, ИУУ-гэй директорэй орлогшо нүхэр Олзоев, гэгээрэлэй министерствын инспектор нүхэр Мангадаев бэлэдхэлэй класс хэрэгтэй гэжэ хэлэбэ. Мүн эдэ нүхэдэй һанамжые дэмжэхэ байнаб гэжэ БМАССР-эй гэгээрэлэй министр нүхэр Баранников мэдүүлээд, энэ асуудал үшөө бодомжотойгоор хэлсэгдэхэ юм гэбэ.

Мүнөөдэр багшанарай съезд хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэ юм.

Д. ЖАЛСАРАЕВ.

Багшын ажал

(Поэмэһээ отрывок)

Үсөөншье һаа, сэсэн үгэтэй,
Үетэн соогоо хүндэтэй
Шарахан нюуртай Сэндэмэ
Шагнагты намайе гэнэ.

— Манай классай багшада,
Мария Эрдынеевнада
Хүүгэд ехэ дуратайбди,
Хүндэлхэ уялгатайбди.

Эдир залуу бидэндэ,
Иимэ олон үетэндэ
Эрдэмэй үүдэ нээхэ,
Ажабайдалай зам зааха.

Эхэ орондоо үнэншэ
Эрэлхэг, зоримгой, ажалша.
Коммунизм байгуулха
Хүнүүдые хүмүүжүүлхэ —

Ямар золтой ажал бэ,
Ямар һайхан жаргал бэ!

Олон сэсэн номуудай
Угаа шухала удхыень
Ухаан соогоо хаданхай,
Арад зонойнгоо аша —
Алта мүнгөөр һиилэһэн
Аттестат гартаа баринхай,
Багшадаа баяр хүргөөд,

Баруун гарнуудаа үгөөд,
Һургуулиһаа гарахадаа,
Аха зоной түхеэрһэн
Ажабайдалай замуудаар
Алиш тээшээ тарахадаа —

Баабай эжыгээ һанаһандал
Багшаяа ходо һанахабди.
Эжыдээ холоһоо бэшэһэндэл
Энэрхы бэшэг бэшэхэбди.

Шэнэ газарта ургаһан
Шэниисэеэ хадахадаашье,
Һү, ноохоёо дэлгэһэн
Һүрэг малаа харахадаашье,

Хабатай станогоо эршэдхэн.
Хатуу булад хайхадаашье,
Баян голоо шэмэглэн,
Байшан гэр табихадаашье,

Үргэн оронoo шэмэглэн,
Үнэтэ баялиг бэдэрхэдээшье
Үүлэ маные сүмэлэн,
Үндэр дээгүүр элихэдээшье,

Амидаралта каналнуудые
Алиш тээгүүр татахадаашье,
Шэдитэ хүсэн—ГЭС-үүдые
Шэжэм оньһоор барихадаашье,

Эрдэмэй оёоргүй худагые
Эрэлхэг саашань малтахадаашье,
Баһа бидэндэл хүүгэдые
Багша болоод һургахадаашье,—

Мария Эрдынеевнае
Мартахагүйбди наһандаа.
Тэрэнэй бидэндэ үгэһэн,
Толгой соомнай тариһан
Эрхим үнэтэ үрэһые
Эдеэшүүлхэбди бараандаа.

Даляа ургажа хүсэхэдэнь,
Дальбараануудаа табиһан
бүргэдтэл,
Дайдын уудамаар элихэдэнь,
Даган омогтой ябаһандал,

Багшамнай маниие наһаараа
Баясан хараха хододоо.
Согтой хүбүүд, басагадаараа
Суурхаг лэ Эхэ орондоо.

Багшын ажал —
алдарта хэрэг юм,
Баатарлиг
хэрэгүүдэй
нэгэн юм...

Ороноймнай полинууд дээрэһээ

Таряа хуряалга эхилбэ

МАХАЧКАЛА. Каспиин далай шадархи талада намарай хара таряан үргэлжэ эдеэшэбэ. Чирюртовско МТС-эй механизаторнууд 130 гектарай түрүүшын ургасэ хуряажа абаба. Тус поли дээрэһээ дунда зэргээр гектарай 15-аад центнер ороохон хуряагдажа абтаһан байна. Мүн тэрэшэлэн Махачкала город шадархи намарай хара таряанһаа һайн ургаса хуряагдажа абтаба.

***

БАКУ. Азербайджанай таряашад таряанай баян ургаса хуряажа байна. Эндэхи колхозууд түрүүшын таряанай ургасаһаа «Заготзерногой» пунктнуудта асаржа тушаана. Маштагинска районой Маленковой нэрэмжэтэ, Сумгаитска районой Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозууд уялгата ёһоор гүрэндэ тушааха, мүн МТС-эй хүдэлмэриин түлөө натуртүлбэриингөө түсэбүүдые дүүргэээ. Эдэ колхозуудай таряанай полиһоо гектар бүриин 20—22 центнер ургаса абтаа.

Тэрэшэлэн республикын олохон колхозууд ячмень тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэнхэй.

***

ЕРЕВАН. Армениин урда зүтэй Мегринскэ, Азизбеково районуудай колхозууд таряа хуряажа эхилбэ. Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо республикын колхозуудта һураггүй олон комбайнууд таряа хуряалгын үедэ ажаллаха юм. Эндэ таряа хуряалга түрүүшынхеэ амяарлан хэгдэхэ байна.

***

ДЖАМБУЛ. Областиин совхозууд намарай хара таряанай ургасые түүбэрилэн хадажа эхилбэ.

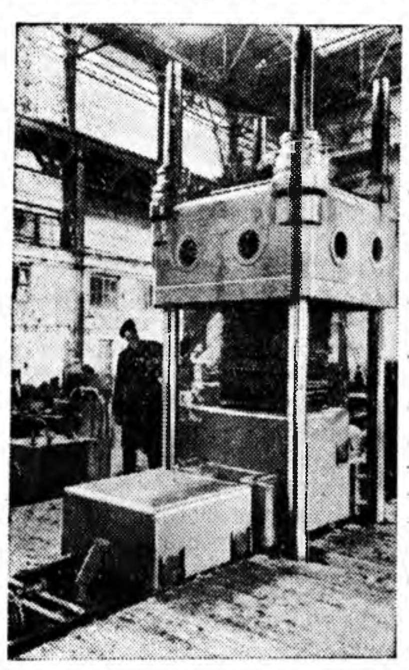
Шэнэ газар дээрэһээ һайн ургаса абтаа. Шэнэ совхозууд ехэхэн талмайн таряае амяарлан хуряаха юм. Тиимын тула комбайнуудай хүдэлмэрилхэ хоёр халаанай түсэб табигданхай. Мүнөө область дотор бэлэдхэгдэһэн 72 механизированнэ ток дээрэ шэнэ таряанай ургаса хатаагдажа эхилээ.

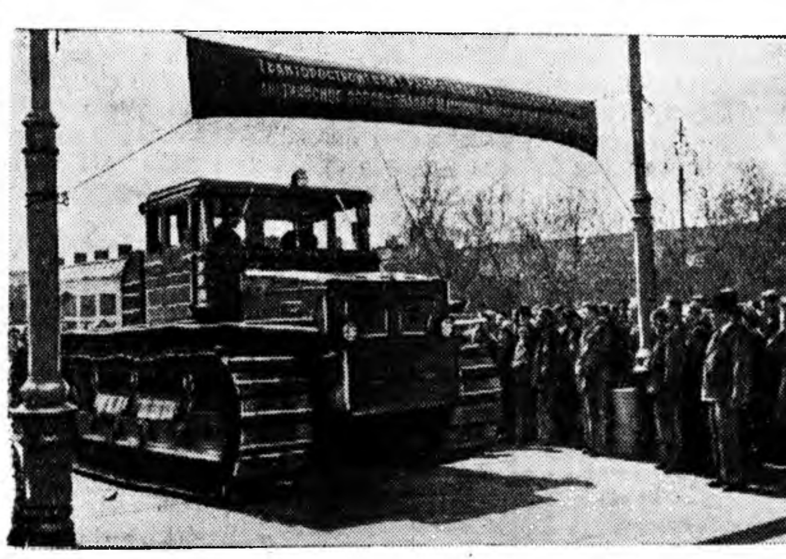
***

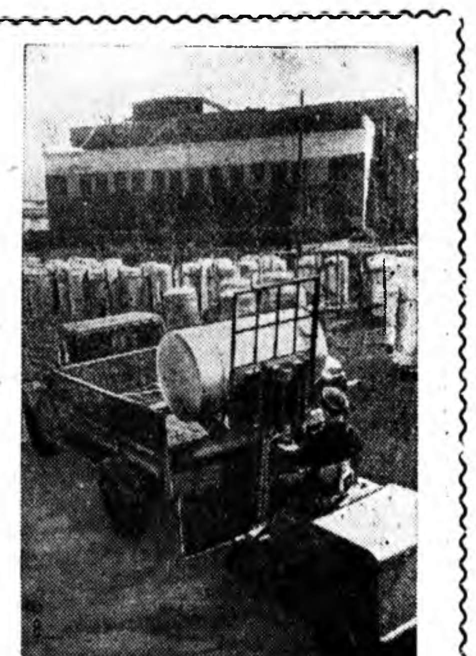
СТАВРОПОЛЬ. Мүнөө Ставропольдо таряан жэгдэрэн эдеэшэжэ эхилбэ. Хизаарай зүүн урда зүгтэ намарай ячмень хадалга түлэг дундаа ябажа байна.

(ТАСС).

Шэнэ техникэ

1. ОДЕССА. Гидравлическа прессүүдые үйлэдбэрилдэг Одесскэ завод хүнгэн промышленностьда зорюулан тус бүридөө 400 тоннын хүсэтэйгөөр дарадаг хүсэ ехэтэй шэнэ прессүүдые гаргадаг болобо. Эдэ прессүүд гуталай улын искусственна арһа үйлэдбэрилгэдэ хэрэглэгдэхэ байна. Прессүүд кнопкоор хүдэлгэгдэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: слесарь А. Ю. Лагутик хэрэглэгшэдтэнь эльгээхын урда тээ прессэй хүдэлмэрилхые шалгажа байна.

2. ЧЕЛЯБИНСК. Промышленность, барилга болон хүдөө ажахыда хэрэглэхын тулада 250 мориной хүсэтэй тракторнуудые үйлэдбэрилдэг болохо гэжэ КПСС-эй XX съездын Директивэнүүд соо хараалагданхай. Челябинска тракторна завод һаяхан тиимэ трактор үйлэдбэрилжэ гаргаба. Тэрээнэй утань зургаан метр, үндэрынь ба үргэниинь гурба үлүүтэй метр юм. Тэрээндэ тодхогдоһон двигатель түлишэ багаар галдадаг. «С-80» тракторай двигателиин час соо 210 грамм түлишэ галдадаг байхадань шэнэ тракторай двигатель 180 грамм гаргашална.

Шэнэ машина ябалгын хоёр диапазонтой юм: транспортнань — часай 3-һаа 19 километр хүрэтэр, хүдэлмэриинхинь — 2,5-һаа 12 километр хүрэтэр юм. Тэрээнэй шэгнүүрынь 25 тонно. Бак соонь тонно горючи багтадаг.

Тракторта хайша хайшаа сонхотой металлическа бүтүү кабина түхеэрэгдэнхэй. Үбэлэй үедэ кабинань дулаасуулагдадаг. Шэнэ машина гидростанцинуудай барилгада, Т. Мальцевай методээр шэнэ ба боро газар хахалалгада, нефтяной болон ой модоной промышленностьда хэрэглэгдэжэ болохо юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 250 мориной хүсэтэй шэнэ трактор заводой хашаа соо байна.

3. КУРГАН. «Кургансельмаш» завод «ВЭ-2,5» маркын, уһа булэлгын башнигүй автоматическа машинануудые гаргана. Иимэ машинанууд хүдөө ажахыда улам олоороо хэрэглэгдэнэ. Иимэ автоматическа машина хэрэглэхэдэ уһа бүлэлгын башни бариһанай хэрэггүй болодог. Энэ машина химда ба хүдэлгэхэдэ амар юм.

Энэ жэлдэ предприятиин коллектив үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ 200 машина үлүү олоор гаргаха байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: уһа бүлэдэг машина заводой товарна талмай дээрэһээ эльгээгдэхэсэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Египедэй Республикын Президентын телеграмма

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Президент г-н К. ВОРОШИЛОВТА

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ г-н Н. БУЛГАНИНДА

МОСКВА.

Намда, египетскэ арадта Таанарай эльгээһэн үнэн зүрхэнэй амаршалга ба һайн хүсэлэнгүүд тухай мэдээсэһэн тон илдам телеграмматнай намайе ехээр баясуулаа. Таанарта үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэжэ, һайн һайхан зол жаргал хүсэнэб, мантай хани барисаатай Танай агууехэ орондо алдар солые ба һалбаран хүгжэхые хүсэнэб.

Гамаль Абдель Насер.

Республикын ордон, Каир.

Советскэ Правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэй Иранай Дээдэ Тушаалта шахиншах хөөрэлдэбэ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинтай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Гэшүүн Н. С. Хрущев болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын нэгэдэхи Орлогшо А. И. Микоян Иранай Дээдэ Тушаалта шахиншах Реза Пехлевитэй июниин 27-до Кремль соо үглөөнэй 10 час 30 минутада хөөрэлдэбэ.

Хөөрэлдөөндэ советскэ талаһаа—В. С. Семенов, Л. Ф. Ильичев, А.И. Лаврентьев, А. П. Павлов байлсаа. Иранска талаһаа—Иранай гадаадын худалдаа наймаанай Министр Ибрагим Кашани, сенатор Мохаммед Саед, генерал-адъютант Яздан-Панах, Иранһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол А. Г. Масуд-Ансари гэгшэд байлсаа.

Хөөрэлдөөн үнэн зүрхэнэй ба хоёр оронуудай хоорондохи хани ёһоной харилсаае һайжаруулгын оршон байдалда үнгэрөө. Хоёр оронууд энэ хани ёһоной харилсаае бэхижүүлхэ хүсэлэнтэй байна

Колхозууднай комплексно бригадануудтай боложо байна

Эдлүүриингээ газарые саашадаа һайнаар ашаглажа, ажал ба зөөри багаар гаргашалан, полинууд дээрэһээ хүдөө ажахын культурануудай баян ургаса хуряаха, малһаа ашаг шэмэ ехээр абаха гэһэн хүндэтэ зорилго партиин XX съезд хүдөөгэй ажалшадай урда табяа. Съездын табиһан зорилгые бэелүүлэн, Суулгын МТС-эй харьяата колхозууд ороохо таряа ургуулга ба малһаа ашаг шэмэ абалгада ажалай гаргаша хорооxын, ажалай шэнэ шэнэ түрүү арга дүршэлнүүдые хүдэлмэридөө нэбтэрүүлхын түлөө ехэ оролдолго гаргажа байна.

Партиин аймагай комитедэй дурадхалаар мүнөө колхозуудта комплексно бригаданууд эмхидхэгдэжэ байнхай. Түрүүн нэгэ бага дүршэл оложо, бэшэндэ жэшээ болгон харуулха зорилгоор ганса колхоздо, тиибэшье томо, олон һалбарита ажахытай колхоздо иимэ бригада эмхидхэхэ гэжэ шиидэһэн байгаабди. Тиин томодхогдоһон Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз шэлэгдэһэн байгаа. Энэ колхоз эдлүүриин 28471 гектар, тэрэ тоодо хахалагдадаг 6488 гектар, сабшалангай 1894 гектар, бэлшээриин 15294 гектар газартай юм.

Эндэ комплексно бригадануудые эмхидхэхын урда тээ эбэртэ бодо малай 3 фермэ, хонидой 2 фермэ, шубуунай фермэ, зүгын пасека, таряанажалай 3 бригада байһан юм. Колхоз жэл бүри 5 мянгаад гектарта тарилга хэдэг байгаа.

Олон һалбарита ажахытай иимэ томо колхозые хүтэлбэрилхэнь нилээд хүндэ байһан юм. Тэрэ саанаа урдань хүдөө ажахын аяар 7 артель байһанаа томодхогдоод, колхоз эмхидхэлэй талаар үшөө һайн бэхижээгүй, тогтонижоогүй байгаа. Энэ колхозой ажахын һалбари бүхэниие һайнаар хаража үзэхэ, хүдөө ажахын элдэб культурануудые хэр зүбөөр тааруулжа таридаг байһыень тодоруулха, ажалаа хэр зүбөөр эмхидхэдэг байһыень шалгаха хэрэгтэй болоһон байна. Юундэб гэхэдэ, энэ колхозой ниитын ажахы удаанаар хүгжэдэг, олзо доходынь мүртэйгөөр дээшэлдэггүй байһан юм. Жэшээлхэдэ, колхоз 1954 ондо ниитынгээ ажахыһаа хамта 794.630 түхэригэй олзо абаһан һаа, үнгэрэгшэ жэлдэ миллионһоо заа үлүүтэй түхэригэй олзо оруулаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ таряанажалһаа хамта 114.355 түхэриг ороо гэхэ гү, али ниитын ажахыһаа ороһон олзо доходой ойроо 11,2 процентнь болоо. Энээн дээрэһээ харахада малажал колхозой ажахын эгээл гол һалбаринь байна. Ажахын ингэжэ жэгдэ бэшээр хүгжэлгэ колхоздо ямаршье ашаггүй. Тиимэһээ колхоз 1956 ондо хүдөө ажахын культуранудай ургаса дээшэлүүлхэ, олзо ехээр үгэхэ культуранудые тариха талаар хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулганууды бэелүүлжэ, таряанажалһаа 437.284 түхэригэй олзо доход оруулха гэжэ түсэблөө. Ниитын ажахыһаа орохо олзо доходой дүрбэнэй нэгэ хубинь таряанажалһаа оруулагдаха болоно.

Комплексно бригадануудые эмхидхэхын урда тээ колхозой ажалда нилээд ехэ дутагдалнууд үзэгдэдэг, колхознигуудай хэлэдэгэй ёһоор, ажал хүдэлмэринь «задагай зайдан» байдаг байгаа. Сэхыень хэлэхэдэ, колхозой правлени таряанажалайхид болон малшадай хоорондо гараһан элдэб арсалдаануудые, дутагдалнуудые элирүүлжэ, зайсуулжа хамаг сагаа барадаг байһан юм. Таряанажалай бригадын бригадирнууд фермэнүүдые даагшанарта орходоо нэгэ бага эрхэ ехэтэй байдаг тула али олон ушарта дурааараа боложо, малажал дээрэһээ мори унаaень, хүнүүдыень абашадаг байгаа. Малай үбэлжэлгын эхилхэдэ гүүртэ болон отарануудые малшадаар бүридүүлхэ гээшэ тон хүшэр, бэрхэтэй хэрэг байһан юм.

Мүнөө, наука болон техникын түргэнөөр хүгжэжэ байһан сагта колхозуудта ажалай эмхидхэл ба ажалай түлөөһэнэй гуримые шэнэдхэхэ, һайжаруулха шухала байһан тухай партиин XX съезд дээрэ нилээд хэлсэгдээ. Съездын шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозойхид түрүүн Зангин гэжэ газарта байдаг таряанажалай гурбадахи бригадые комплексно болгохо гэжэ шиидэһэн байна. Тиигээд тэрэнэй бригадираар таряанажалай гурбадахи бригадын бригадир томилогдоһон байгаа. Тиибэшье, фермэнүүдые даагшанар үшөөл үлөөгдэһэн юм. Комплексно бригадада 1 МТФ, 1 ОТФ, адуунай, гахайнуудай зарим хуби даалгагдаһан байна. Тиигээд комплексно бригадын бригадир таряанажалаашье, малажалаашье хүтэлбэрилхэ ёһотой болоһон байна. Комплексно бригадые даахадаа бригадир малажалайнгаа гүүртэ болон отарануудые хүнүүдээр дутаахаяа болижо, үнгэрэгшэ үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлдэһэн, малай тэжээл хэрэгтэй соонь зөөлгэдэг болоһон байна. Үбэлдөө мүнөө жэлэй тарилгадашье һайнаар бэлдэгдээ һэн.

Комплексно бригада жэшээлэшэгүй һайн байһанаа харуулба. Урдань таряанажалай бригада малажалай фермэ хоёрой хоорондо гаража байдаг элдэб арсалдаан үгы болоо. Тэд урдандаа гарадаг дутагдалнууд колхозой бусад бригадануудта үзэгдэһөөр лэ зандаа.

Комплексно бригадын һайн байһаниие харахадаа энэ колхозойхид бүхы бригадануудаа иимэ болгохо гэжэ шиидэбэ. Тиигээд үнгэрэгшэ үбэл, хабартаа бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри хэгдээ.

Бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри хэгдэһэнэй һүүлдэ Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой бригадануудые комплесно болгохо тухай асуудал партиин айкомой бюро дээрэ, колхозой партийна суглаан дээрэ, мүн правленидэ зүбшэн хэлсэгдээд, һүүлээрнь колхознигуудай түлөөлэгшэдэй хамтын суглаан дээрэ баталагдаа һэн.

Тиигэжэ энэ жэлэй июниин 1-дэ колхоздо комплексно гурбан бригада эмхидхэгдээ. Тэдэ бригадануудай бригадирнуудаар эмхидхэлэй шадабари ехэтэй, хүдэлмэреэ ябуулжа шадаха найдамтай хүнүүд Б. Ширипнимбуев, Б. Норбоев, Б. Дагбаев гэгшэд табигдаһан байна.

Шэнээр эмхидхэгдэһэн комплексно бригаданууд ажахын тоосоондо оруулагдаа. Тиигэжэ бригаданууд ургуулһан ургасынгаа, малһаа али зэргэ ашаг шэмэ абаһанайнгаа зэргээр ажалта үдэртөө таряа талха, мяха, тоһо, мүнгэ абаха байна. Мүн ямар ургаса хуряаһыень, малһаа али зэргэ ашаг шэмэ абаһыень харалсажа, бригадын гэшүүдтэ ажалай нэмэлтэ түлбэри үгтэхэ юм. Иигэжэ комплексно бригадануудые ажахын тоосоондо оруулха шухала болоһон байна. Юуб гэхэдэ, хэһэн, туйлаһан ажалайнь зэргээр колхознигуудта ажалай түлөөһэ үгэхэдэ эдэбхи хэшээлынь дээшэлхэ, тэдэнэр материальна талаараа урмашуулагдаха.

Тиихэдэ мүн ямар бригадын ямараар хүдэлмэрилжэ байһаниинь бүхы колхознигуудта мэдээжэ боложо, зарим түрүү бригадануудайнгаа далида муугаар хүдэлмэрилдэг бригадануудай далдалагдажа ябахань болюулагдаха байна. Мүн ажахын тоосоон дээрэ ороходоо бригаданууд бүхы колхознигууд ажалта үдэрөө гамтайгаар гаргашалхын, үбһэ тэжээл, мүнгэ зөөри, зэр зэмсэг болон бусад зөөри хогшолоо гамнахын, үрилтэ хоролтодо оруулхагүйн түлөө оролдохо баатай болоно.

Бригаданнуудые ажахын тоосоондо оруулхада ниитын зөөри хогшолые үрин тарин болгожо байдаг заримшуулда шанга сохилто боложо үгэхэ юм. Юуб гэхэдэ, бригадын гэшүүн бүхэн ургуулһан ургасамнай, малһаа абаһан ашаг шэмэмнай үрилтэ хоролтодо оруулагданагүй аа гү гэжэ, наринаар хаража ябаха ушартай болоно. Мүн тэрэшэлэн ажахын тоосоондо ороходоо колхознигууд ажал багатайгаар, гаргаша барагтайгаар баян ургаса ургуулхын, малһаа ашаг шэмэ ехээр абахын түлөө шэнэ шэнэ арга дүршэл бэдэрхэ ёһотой болоно. Тиихэдэ мүн бригаданууд хоорондоо дүй дүршэлөө халан абалсаха, мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ёһотой байна.

Ажахын тоосоогоор хүдэлмэрилхэдөө гаргаһан гаргашаяа ургуулһан ургасатаяа жэшэжэ үзэн, бүхы хүдэлмэреэ түсэбэй ёһоор ябуулха хэрэгтэй болоно.

Зүгөөр, ажахын тоосоондо ороходоо ажалта үдэр гаргашалгые хорооxо, продукциин өөрынь үные химдаруулха гол зорилго табигдана. Һайнаар тооложо үзөөд байхада Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо центнер ургаса, малһаа центнер ашаг шэмэ абахын тулада гаргашалагдадаг ажалта үдэрые горьтойхооор хорооxо аргын бии байһань элирбэ. Энээниие иимэ тоо баримтанууд дээрэ харуулжа болохо:

Продукциин нэрэ	Абтаһан продукциин хэмжээн	Тэрэндэ 1955 ондо гаргашалагдаһан ажалта үдэр	Тэрэндэ 1956 ондо гаргашалагдаха ажалта үдэр
Ороохон	центнер	6,00	1,54
Овощь	"	6,50	3.92
Хартаабха	"	3,70	0,62
Һүн	"	10,0	3,9
Мяхан	"	56,9	8,20
Ноохон	"	406,4	168,3

Ажалта үдэрэй багаар гаргашалагдадаг болоходо тэрэнэй үнэ сэнгэй горьтойгоор дээшэлхэ байһаниинь мэдээжэ. Тиин ажалай бүтээсэ горьтойгоор дээшэлүүлэгдэжэ, эдлүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ ороохо таряан, газарай эдеэн болон малай ашаг шэмэ һураггүй ехээр абтадаг болохо юм. Эдлүүриин ба хахалагдадаг газарай 100 гектар бүхэндэ нёдондонойхидо орходоо продукци абалга иимээр дээшэлхэ байна.

Продукциин нэрэ	Абтаһан продукциин хэмжээн	1955 ондо	1956 ондо
ороохон	центнер	189	391,3
овощь	«	5,1	31,4
хартаабха	«	2,2	26,0
һүн	«	10,0	3,9
мяхан	«	5,1	6,1
ноохон	килограммаар	48	73
үндэгэн	хэһэгээр	490	1625

Колхозой правлени комплексно бригада бүхэндэ үйлэдбэриин түсэбдаалгабари эльгээгээ. Тэрэ түсэб соонь малажалые, таряанажалые, овощь ургуулгые хүгжөөлгөөр тодорхой даалгабари үгтэһэн байна. Бригадын хэһэн, туйлаһан ажалые тодорхойлходоо ургуулһан ургасыень, малһаа абаһан ашаг шэмыень гүрэндэ худалдадаг сэнгээр мүнгэн дээрэ тооложо гаргагдаха юм. Тиихэ байһан туладаа комплексно бригадануудта хэды шэнээн ургаса абаха, малһаа али тухай ашаг шэмэ абаха даалгабаринуудыень мүн лэ мүнгэн дээрэ гаргагдаад, эльгээгдэнэ.

Ажалта үдэр үлүүгээр гаргашалһанай түлөө ямар хэмжээ абаха тухайгаа энэ бригадынхид мүн лэ шиидхэһэн байна. Хэрбээ бригада ажалта үдэр гаргашалха түсэбөө дүүргээшьегүй һаа, ургаса болон малһаа ашаг шэмэ абаха түсэбөө дүүргээд байгаа һаань, бригадын гэшүүдтэ түсэбһөө дутуу үлэһэн ажалта үдэртэнь ороохо таряан, мяхан, тоһон болон бусад продукци, мүнгэн хубаагдаха юм. Хэрбээ бригада түсэбһөө үлүүгээр ажалта үдэр гаргашалаад байгаа һаа, гэшүүдынь булта харюусаха ёһотой. Заримдаа ямар нэгэн хүдэлмэридэ түсэбһөө гадуур ажалта үдэр гаргашалха хэрэгтэй болодог. Энэ ушарта колхозой правлени тусхай комисси бии болгожо, ямар хүдэлмэридэ түсэбһөө гадуур хэды шэнээн ажалта үдэрэй гаргашалагдаха байһыень элирүүлдэг байха ёһотой. Колхозой правлениин зүбшөөлгүйгөөр бригадада түсэбһөө гадуур гаргашалагдаһан ажалта үдэрэй түлөөһэн хэгдэхэ ёһогүй.

Колхоздо комплексно бригадануудые эмхидхэгдэхэ үедэ алба-захиргаанай аппарадһаа хэдэн хүн сүлөөлэгдөө. Хамта 14 хүн алба-захиргаанай аппарадһаа сүлөөлэгдэжэ, 7573 ажалта үдэр алмагдаха болоо.

Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозойхид мүнөө жэлэй июнь һараһаа эхилжэ, шэнэ гуримаар хүдэлмэрилжэ байнхай. Мүнөө колхозой ажал хүдэлмэриие хаража байхада комплексно бригадануудай жэшээлэшэгүй һайн байһаниинь элирнэ. Колхознигууд болон механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөөн хэзээ хэзээнэйхиһээ үргэн далайсатайгаар дэлгэржэ байна. Хабарай тарилгые хаһа саг соонь дүүргээд, мүнөө колхознигууд үбһэ хуряалгадаа эршэмтэйгээр бэлдэжэ байнхай.

Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозойхидой жэшээгээр хүршэ һуудаг Кировэй, Молотовой, Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд өөһэдтөө мүн лэ комплексно бригадануудые эмхидхэхэ тухай ехээр хөөрэлдэдэг болоо. Тэд тэрэншье гайхалгүй. Энэ аргын үлүү һайн байһаниинь гансашье хүршэ Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо бэшэ, мүн республикымнай, ороной түрүү колхозуудта һайнаар харагдаа ха юм. Мүнөө Суулгын МТС-эй дирекци, тэрэнэй главна мэргэжэлтэд болон партиин айкомой МТС-эй зонодохи инструкторска группа колхозуудай правленитэй хамта дээрэ дурсагдааша колхозуудта комплексно бригадануудые эмхидхэхын тулада бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэжэ байна.

Б. ЦЫРЕНОВ, КПСС-эй Мухаршэбэрэй айкомой Суулгын МТС-эй зонодохи секретарь.

Хони хайшалалгые шамдуулжа, гүрэндөө һайн шанартай нооһо ехээр тушааха

★ Эрхим хонишон Аюшеев ★

Үглөөгүүр эртэ—үүрэй сайжа байхада Дардын Хүлэй хадын хормойдо «хулай, хулай» гэжэ нэгэ хүнэй дуугарха дуулдана. Дүтэлжэ ерэхэдэмнай һалхи наранда хүрэн улаан шарайтай болоһон, дүшөөд наһатай хүн хонидые адуулжа ябаба. Танилсахадамнай энэмнай Заиграйн аймагай Карл-Марксын нэрэмжэтэ колхозой отарые даагша Цыбик-Доржо Сандуевич Аюшеев байба.

—Яагаа эртэ хонидоо адуулхаяа гарабат гэжэ асуухада:

—Хонид үглөөнэй һэрюундэ һайнаар бэлшэдэг, үдэрэй халуун болотор эдеэлжэ садаад, хоргодоходоо, хибэдэһээ хибэжэ амардаг. Мүн үдэшэлэн ёрой болотор хонидые адуулхада таргаластай байдаг даа,—гээд саашань үргэлжэлүүлнэ:

—Иигэжэ адуулхада, хонид түргэнөөр тэбээридэг, зун-намарай үедэ таргалжа, үбэлжэлгэдэ тамир һайнтайгаар ородог юм. Хүсэ шадал һайнтай хонин һубайрасагүй гэжэ мэдэнэ аабзат даа, үнгэрэгшэ үбэлнай хүшэршэгөөр үнгэргэгдөө һэн. Юундэб гэхэдэ, нёдондо жэлдэ тэжээл багаар абтаһан байгаа.

Үнэхөөрөөшье эндэ мүнөө жэл хонидой үбэлжэлгэ хүндөөр үнгэрөө. Үдэртөө нэгэ хониндо 600 грамм үбһэ үгөөд, бэлшээридэ гаргагдадаг һэн. Саһан дороһоо хагда малтуулжа хонидоо эдеэлүүлхэһээ ондоо арга үгы болоһон байха юм. Тиигэбэшье, 312 хониниинь бултадаа ондо ороо. 234 эхэ хониниһоо 200-ниинь декабрь, январь һара соо хурьгалаа, мүнөө үлөөшэнь хурьгалжа байна.

Бэлшээринь шугы бургааһатай юм. Тиимэһээ хонидоо муугаар адуулбал, нооһон гээгдэхэеэ һанадаг. Зүгөөр хонишон Цыбик-Доржо Сандуевич малша бэрхэ хүн түлөөгөө нооһынь гээлгэнгүй, хонин бүриһөө хоёр килограммһаа үлүүтэй нооһон хайшалагдана.

—Зундаа хонидоо һайнаар таргалуулжа, набшаһата тэжээл, үбһэ һайнаар абажа, ерэхэ үбэлөө яб гэмээр угтаха байхабди, теэд саашадаа хонидойнгоо үүлтэр һайжаруулха, гүрэндөө нарин ба нарибтар нооһо тушааха гээшэ манай зорилго гэжэ ойлгоноб,—гээд нүхэр Аюшеев хонидоо адуулан саашаа ябаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Аюшеев хонидоо адуулжа ябана.

А. Мантаев.

Түрүү хайшалагшад

Мүнөө Яруунын аймагай колхозуудта хониной нооһо хайшалалгын хүдэлмэри түлэг дундаа ябуулагдажа байна. Энэ хүдэлмэри Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлэгшэнь С. Л. Козлов, партийна организациинь секретарь С. А. Шлыков) илангаяа эмхитэй һайнаар ябуулагдана. Эндэ Эгэтын МТС-эй механизатор Петр Ружанскиин хүтэлбэри доро нэгэ электрохайшалалгын агрегат хүдэлмэрилхэ зуураа, үдэр бүри нормоёо хоёр дахин шахуу дүүргэнэ. Тиихэдэ хайшалагшад Н. Житихина, А. Белоусова, П. Белоусова гэгшэд мүн лэ нормоёо үлүүлэн дүүргэдэг.

Хайшалалгын хэдэхэн үдэр соо хонишон Һасаран Бадмаевай харууһалжа байһан 426 толгой һубай хонидые хайшалхадань дунда зэргээр хонин бүриһөө 3 килограмм шахуу нооһон абтаа. Нооһонойнь шанар ехэнхидээ нарибтар юм. Мүнөө тус колхоз гүрэндөө 2 тонно шахуу нооһо тушаагаад байна.

Мүн тиихэдэ хониной нооһо хайшалалга «Улаан Туяа», «Путь Социализма», Сталинай, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозуудта эмхитэй һайнаар ябуулагдажа, мүнөө эдэ колхозууд 12—30 центнер нооһо гүрэндөө тушаагаад байна.

Ц. Дандаров, манай корреспондент.

Саг соонь дүүргэбэ

Хонин һүрэгөө жэлһээ жэлдэ олошоруулжа байһан Кударын аймагай Ехэ-Кударын МТС-эй харьяата колхозуудта һүүлэй үедэ хонидой нооһо хайшалалгын халуун хүдэлмэри ябажа байгаа. Мүнөө жэлдэ МТС-эй механизаторнууд хонидойнгоо нооһо хайшалха хүдэлмэридэнь колхознигуудта ехэ туһа хүргөө. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Дагайшан гэжэ газарта Цыденжап Очировай хүтэлбэрилдэг электрохайшалалгын агрегат эльгээгдэһэн байгаа. 12 хайшатай тэрэ агрегат үдэр бүри 250-һаа үсөөн бэшэ хониной нооһо хайшалжа байба. Электрохайшануудые бариигшад Сэнгэ Жамьянова, Пурбэ Чимитова, Ойдоп Доржиева гэгшэд үдэртөө 35—45 хониной нооһо хайшална.

Хонидой нооһон гээлтэ хороолтодо оруулагдангүйгөөр, шанар һайнтайгаар хайшалагдана. Хонин бүриһөө 2,2—2,5 килограмм нооһон хайшалагдана.

Эндэ мүнөө һүүлшын хонидой нооһон хайшалагдажа байна. Тиихэдэ Кировэй, Маленковой нэрэмжэтэ, «Комбайн» колхозуудта хонидой нооһо хайшалалга дүүрэбэ. Мүнөө жэлдэ эндэхи колхозуудта хонидой нооһо хайшалалга хэзээ хэзээнэйхиһээ эмхитэйгээр үнгэрөө.

Д. Болхоев.

Нооһо ехээр абадаг болоо

Зэдын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз хонёор баян гэжэ республика дотор мэдээжэ болонхой. Мүнөө үедэ энэ колхозой 23 отарануудта 19900 толгой хонид бии. Тэрэнэйнь 60 процентнь нарин ба нарибтар нооһотой хонид юм.

Зургаадахи табанжэлэй даалгабариие уридшалан дүүргэхэ тушаа дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, энэ колхозой гэшүүд 1960 ондо хонидойнгоо тоо толгойе 25 мянга болгохо уялга абанхай.

Энэ колхоз нооһо абалгаяа жэлһээ жэлдэ ехэдхэнэ. Хэрбээ нёдондо жэлдэ хонин бүриһөө 2,3 килограмм нооһо абаһан һаа, мүнөө жэлдэ 2,5 килограмм нооһо абахаар хараалланхай. Тиихэдэ 1960 ондо хонин бүриһөө дунда зэргээр 3,5 килограмм нооһо абаха түсэбтэй. Нооһо абалгые эдлүүриин газарай зуун гектар дээрэ абажа хараха болоо юм һаа, тэрэнь 1960 ондо 600 килограмм болохо гэхэ гү, али нёдондохи жэлэйхиһээ дүрбэ дахин дээшэлхэ юм.

Мүнөө хонишодой ажалда үүртүүхэн саг ерэнхэй. «Хонишоднай ургасаяа хуряажа байна» гэжэ колхоздо хэлсэдэг. Үнэхөөрөөшье хониной нооһо хайшалалга хонишодой ажалда эгээн харюусалгатай саг гээшэ.

Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо мүнөө жэл 16200 толгой хонид хайшалагдаха юм. Энэ хүдэлмэридэ Үшөөтэйн МТС-эй хоёр электроагрегадууд хүдэлжэ байна. Түрүүшын үдэрнүүдтэ хэдэн мянгаад хонид, гол түлэб түлгэнүүд хайшалагдаа. Һаяын үдэрнүүдтэ ехэ хонид хайшалагдажа байна.

Нооһо хайшалалгын түрүүшын үдэрнүүд юу харуулааб гэхэдэ, һайнаар үбэлжэһэн отаранудһаа ехэ нооһон абтаһан, электроагрегадууд муу бэшээр хүдэлһэн байна. Жэшээлхэдэ, ахалагша хонишон П. И. Кузнецовой даадаг нарибтар нооһотой 702 толгой түлгэдһөө дунда зэргээр 2,5 килограмм нооһон абтаба. Иигэжэ энэ отарынхид абаһан уялгаяа дүүргээ.

Мүн ахалагша хонишон Мункуевай отарын хонид хайшалагдажа дүүрээ. Эндэ шэрүүбтэр нооһотой 720 толгой эрье байдаг юм. Тэдэнһээ дунда зэргээр 3,5 килограмм нооһон абтаа, харин нёдондо ойроо 1,7 килограмм нооһон толгой бүриһөөнь абтаа һэн.

Эдэ түрүүшын дүнгүүдһээ харахада тус колхозой хонишодой хараалһан түсэбөө, абаһан уялгаяа энэ жэлдэ дүүргэхэнь лабтай. Тиигэбэл, бүхы хонидһоо 900 мянган түхэриг олзо доход оруулха гэхэ гү, али нёдондонойхиһоо хоёр дахин шахуу ехэ олзо доход абаха байна. Тэрэниие эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ хубаахада 262 килограмм хүртэнэ, энэнь нёдондонойхиһоо зуун килограммаар дээшээ болоно.

Энэ колхоз аймаг соогоо эгээн түрүүлэн гүрэндэ уялгата ёһоор, МТС-эй хүдэлмэриин түлөө натура түлбэреэр нооһо тушааха түсэбөө дүүргээд, гүрэндөө нооһо худалдажа байна. Мүнөө 150 центнер нооһо тушаагаад, һаяын үдэрнүүдтэ бэлэдхэлэй пунктнуудта үшөө 280 центнерһээ бага бэшые тушааха юм.

Нооһо хайшалалга түлэг дундаа ябажа байна. Колхозой отаранудта дүй дүршэл ехэтэй, үнэн сэхэ ажалаараа шалгараһан 70 гаран хонишод ажаллана. Тэдэнэр үбэлэй хүйтэн сагташье, хагсуутай хохи хабартаашье, үсэд шангаар ажаллажа, хонидоо хадын үзүүр хагданда бэлшээжэ, хэды бага үбһэ тэжээлтэйшье һаа, бултыень тобир таргаар ондо оруулжа шадаһан байна. Эдэнэй оролдосотой ажалһаа боложо иимэ ехэ нооһо абажа байна ха юм.

Эдэ түрүү хонишодой дунда ахалагша хонишон С. Н. Дураков шалгаржа гаранхай. Энэ нүхэртэ 1200 толгой түлгэд даалгагдаһан байгаа. Үбэлэй сагта тэдээндээ үбһэ болон концентрированнэ тэжээл эдюулхынгээ хажуугаар, үбэлжөөндөө дүтэхэнэ бэлшээри дээрэ таргалжа адуулдаг байгаа. Тиигэжэ түлгэнүүдээ һайнаар ондо оруулаа. Мүн ахалагша хонишод И. М. Вершинин, О. Мункуев, М. Доржиев болон бусад һайн хонишод гэжэ суурханхай.

Хонишодой ажал һайнаар түлэгдэнэ. Колхозой хамтын суглаан дээрэ тогтоогдоһоной ёһоор хонишодто ажалта үдэр малые харууһалһанайнь түлөө, шэнэ түл абаһанайнь түлөө, мүн нооһо абаһанайнь түлөө үгтэнэ. Тиихэдэ хонишод нооһонойнгоо түлөө эгээн олон ажалта үдэр абана. Тэрэнһээ гадна, хонишод малайнгаа тоо толгойе хороонгүй, тамирыень муудуулангүй ажаллаһанайнтаа түлөө мүнгэн шан һара бүри абадаг байна.

Ажахын жэлэй үнгэрһэн үедэ 25 мянга гаран түхэриг мүнгэн шан һайн хүдэлһэн малшадта үгтэбэ. Ахалагша хонишон Б. Чойбсоновой бригада һара бүри шанда хүртэжэ, бүхыдөө 2100 түхэриг абаа, М. Доржиевагай бригада—2150 түхэриг, С. Н. Дураковай бригада — 1200 түхэриг абаһан байна.

Колхозой правлени болон партийна эхин организаци хонишодой болон бүхы колхознигуудай ажалай эмхидхэл ба ажалай түлбэриие саашадаашье нягта һайн болгожо, ниитынгээ ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ артелиингээ гэшүүдэй урма хэшээлые дээшэлүүлхын түлөө оролдохо юм.

Мүнөө үедэ артелиин хонишод хони хайшалалгаяа эмхитэй һайнаар үнгэргэхын түлөө тэмсэхынгээ хажуугаар, малаа зунай хүхэ ногоондо хүшэ оруулжа, таргалуулжа абахын хойноһоо оролдоно. Зундаа таргалһан хонин һайнаар ондо ородог бшуу.

Эдэ бүгэдэһөө харахада энэ артелиин гэшүүдэй табанжэлэй туршада нооһо абалгаяа ехэдхэхэ гэжэ хараалһан түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэхэнь дамжаггүй.

Д. Цыбикжапов.

«Агитаторай блокнодой» ээлжээтэ номер

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой пропаганда ба агитациин таһагай «Агитаторай блокнодой» ээлжээтэ, 11-дэхи номер һаяхан хэблэлһээ гараба.

«Агитаторай блокнодой» 11-дэхи номерой «Хөөрэлдөө хэхэ материалнууд» гэһэн түрүүшын бүлэгтэ Н. Вяткинай «Малые бэлшээжэ таргалуулха ба шахаха тухай», И. Филипповай «Амгалан ёһоор зэргэ оршон байха политикын шэнэ амжалта» (франко-советскэ хэлсээнүүдэй дүнгүүд тушаа) гэһэн статьянууд ороно.

«Түрүү дүй дүршэлэй трибуна» гэһэн тус номерой хоёрдохи бүлэгтэ «Мал адуулагшын хүдэлмэри ехэ аша туһатай» гэһэн Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой мал адуулагша Е. Г. Акинфиевэй бэшэг, «Нугаһанай дальбараануудые ингэжэ үсхэбэрилнэбди» гэһэн Мухаршэбэрэй аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой шубуушан М. И. Мериновагай бэшэг, гадна А. Викторовэй «Уралан нарижуулагшад табанжэлэйнгээ түсэбые дүүргэхын түлөө тэмсэнэ» гэһэн статья толилогдобо.

«Хөөрэлдөө хэхэдээ хэрэглэ» гэһэн бүлэг соо зургаадахи табанжэлдэ Сибириин хүгжэлтэ тухай тоо баримтанууд толилогдоо.

«Экономическа темэдэ» гэһэн һүүлшын бүлэгтэ А. Струковай «Национальна олзо доход ба болото салин» гэһэн статья толилогдоһон байна.

Шэмэтэ тэжээл ехээр ургуулжа абая

Кукурузын һайн ургаса абахабди

БАЙКАЛО-КУДАРА. (Телефоноор абтаба). Мүнөө жэлдэ кукурузын баян ургаса ургуулха гэжэ шиидхэһэн манай МТС-эй механизаторнууд колхознигуудтай хамта энэ культурын тарилгые агротехническэ тааруу һайн болзорто, баранинень шахуу квадратно-гнездовой аргаар хэһэн юм. Кукурузын үрэһэн һайнаар бэлдэгдэһэн, мүн үтэжүүлэгдэһэн, хүрьһэ һайнтай газарта таригдаһан байна.

Үрэһэ тариһанай һүүлээр эшэнүүдэйнь газарһаа үшөө гараагүй байхада кукурузымнай полинууд дээрэ буртаг ногоонууд ургажа захалһан байна. Буртаг ногоонуудтай тэмсэхэ, хатуужаһан хүрьһэ зөөлэрүүлхэ зорилгоор колхоз бүхэндэ кукурузын полинууд ургасын гараһаһаа урид борнойлогдоо. Ингэжэ хамта 2 мянга гаран гектар гэхэ гү, кукурузын полинууд бүхыдөө шахуу борнойлогдоо. Мүн тэрэшэлэн буртаг үбһыень үгы болгожо, газарайнь хүрьһые зөөлэрүүлхын тулада 600 гектарта гү, али хартаабхын бүхы талмайда борнойло хэгдээ.

Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозойхид кукурузынгаа, хартаабхынгаа полинуудые илангаяа һайнаар харууһална. Энэ колхозой полинууд дээрэ манай МТС-эй Леонид Тапхаровай тракторна бригадын механизаторнууд үнгэрэгшэ хабартаа 230 гектар дээрэ кукуруза квадратно-гнездовой аргаар тариһан юм. Тэдэнэр мүнөө машина техникээ бэлдээд, ряд хоорондын элдүүрилгэ хэхээр бэлэн зэһэнхэй. Хэдэхэн хоногһоо энэдэ кукурузын полинуудта ряд хоорондын элдүүрилгэ хэгдэхэлнь. Мүн тэрэшэлэн XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо кукуруза болон хартаабхын тарилга муу бэшээр харууһалагдана.

Энэ хабартаа бороогүй, гандуу байжа, кукурузын эшэнүүд үшөөл удаанаар, шэнгэнээр ургана. Тинбэшье, һаянай эдэмнай яһала ехэ бороо ороожо, газарай хүрьһые дэбтээгээ. Энэ бороогой һүүлээр гансаше кукуруза, хартаабхын ургаса бэшэ, мүн бусад ургамалай түргэнөөр һэргэхэ байһаниинь лабтай. Мүнөө зундаа манай механизаторнууд кукурузынгаа полинуудта 2—3 дахин ряд хоорондын элдүүрилгэ хэжэ, ороойното ба тэжээлэй энэ үнэтэ культурын баян ургаса ургуулха байна. Тингэжэ мүнөө жэлдэ колхозуудай үнеэн бүхэндэ дунда зэргээр 5 тонноһоо ба бэшэ шэмэ һайнтай силос дараха зорилготойбди. Тэрээнһээ гадна, 4 мянга гаран тонно кукурузын набша эшэ колхознигуудайнгаа ажалта үдэртэ хубааха түсэбтэйбди. Кукурузын баян ургаса ургуулхын тулада колхознигууд болон механизаторнууд али бүхыгөөр урмашуулагдана.

Хэдэхэн хоногһоо кукурузын полинуудай жэгдэрэн ногоорхолоор колхозуудтамнай хаа хаанагүй ряд хоорондын элдүүрилгэ хэгдэжэ захалхань. Мүнөө «Беларусь» маркын 6, ХТЗ маркын 4 трактор газар элдүүрилгын машинануудтайгаар бэлэн болгогдоод байна.

Манай механизаторнууд болон колхознигуудай хүсэл оролдолгоор энэ жэлдэ кукурузын һайн ургаса ургуулагдахань лабтай.

Д. Васильев, Кабанскын МТС-эй директор.

Түнхэнэй МТС-эй тракторист А. И. Сороковиков «Красный пахарь» колхозой кукурузын поли дээрэ «КНР-4,2» гэжэ навесной культиватораар элдүүрилгэ хэхэдээ норможо үлүүлэн, һайн шанартайгаар дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. И. Сороковиков.

Б. Мунгоновой фото.

Зелёнко ехээр тария

Зелёнко хадаа бүхы түрэлэй малда тон хэрэгтэй, шэмэтэй тэжээл мүн. Үбэлэй һаранууд зелёнко ходо эдюулээд байгаа һаа, үнеэдһээ һүн ехээр һаагдадаг, мүн хонидой тамир һайн байдаг. Хүдэлмэри хэжэ байһан морид хүсэ ородог бшуу. Саг соогоо хуряагдажа абтаһан зелёнкые гахайшье дуратайгаар эдидэг.

Хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаһан, Байкало-Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон Г. В. Падерин зелёнкые эрхим һайн тэжээл гэжэ зүбөөр сэгнэдэг. Үнгэрһэн үбэлжэлгын үедэ хонидтоо тус бүридэнь 500—700 грамм зеленко сүүдхэдээ үгэжэ, концентрированно тэжээл хэрэглэнгүй ондо орсо. Тиин хонидынь тамир һайнтай байгаа, нооһо ехээр үгөө.

Зелёнко хадаа хүдөө ажахын бусад культуранууда орходоо манай республикын байгаалиин эрхэ байдалда тааража, ехэ ургаса үгэдэг байна. Май соо, июнь һарын түрүүшын хахадта тариһан хүдөө ажалын ургамалнууд гандажа, ургасань доошолдог бшуу. Харин июнин һүүлдэ, зунай бороогой орожо эхилхэ үедэ тариһан зелёнко һайнаар ургадаг.

Манай эндэхи колхозуудта зелёнко тарихада экономическа талааршье ашагтай байдаг, хүсэ тон багаар гаргажа, эрхим һайн шанартай ехэхэн тэжээл абтадаг юм.

Манай республикын колхозуудта зелёнко тарихада ямар ехэ удхашанартайб гэжэ харахын түлөө иимэ жэшээнүүдые абая. Зэдын аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз нёдондо жэлдэ 281 гектар зелёнко таригаа, тэндэһээ 4968 центнер эрхим тэжээл гэхэ гү, али гектар бүриһөө 17,7 центнер ургаса абаһан байна. Тиихэдэ сабшалан дээрэһээ арайхан гэжэ 3751 центнер үбһэ абаа һэн.

Түнхэнэй аймагай Буденный нэрэмжэтэ колхоз 22 гектар дээрэһээ гектар бүриин 48 центнер зелёнко хуряажа абаһан байна. Кабанскын аймагай Чапаевай, Хрущевой, «Коммунизм», Булганинай нэрэмжэтэ колхозууд тарилгынгаа бүхы талмайһаа гектар бүриин 20—30 центнер зелёнко хуряажа абаһан байха юм.

Зелёнкын бүри үндэр баян ургаса манай зарим түрүүшүүл абадаг. Республикын хүдөө ажахын выставкэдэ хабаадаһан Кабанскын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой тэжээл бэлдэхэйн бригадын бригадир А. Е. Ермаков, мүн тус аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой бригадир С. И. Алферов гэгшэд гектарай 70—75 центнер зелёнко абаа һэн.

Республикымнай колхозуудта зелёнко гол түлэб хабартаа хахалагдаһан газарта таригдадаг. Манай түрүүшүүлэй зелёнко тариха газар дээрээ хабар лущени хэдэг, тиимэ һээнь хүрьһэндэ шииг баригдажа, тарилга хэхынгээ урда тээ газарай хүрьһые элдүүрилхэдэ бэлэхэн байдаг.

Түрүүшүүлэй дүй дүршэл үшөө юу харуулнаб гэхэдэ, зелёнко тариха газарые заатагүй хахалха, удаань хүндэ каток шэрэжэ, хүрьһыень нягтаруулха хэрэгтэй. Тингэбэл, газарай хүрьһэн һалхинда хиидхэгүй, ехээр хатахагүй бшуу. Тэрэнэй һүүлдэ тарилга хэхэ хэрэгтэй. Эдэ хүдэлмэринүүдэй хоорондо ямаршье забһар гаргажа болохогүй.

Шэнэ хахалагдаһан намаг газар дээрэ, бургааһа шэрэнгиһээ сэбэрлэгдэһэн шэнэ газар дээрэ зелёнко тарихада ургаа ехэ ургаса үгэдэг. Имагтал иимэ газар дээрээ Кабанскын аймагай колхозууд гектарай 70—75 центнер зелёнко абадаг байна.

Зелёнкые июнин хуушаар тарихада эгээл зохид болзор юм. Хэрбээ газарай ехэ хаташоод, хахалхада бэрхэтэй байгаа һаань, июль һарын түрүүшын хахадта хоногто тарижа болохо. Зелёнкын тарилгые тэрэнһээ оройтуулаа һаа, һайн ургаса үгэдэггүй.

Зелёнкын тарилгые түрүү аргаар —нарин рядтайгаар гү, али хэрээһэлүүлэн хэхэдэ ургамалда ехэ таатай байжа, юрын аргаар тариһанда оробол ехэ ургаса үгэдэг.

Зелёнко абадаал һаа, ехээр хэжэ, тарилга хэгдээгүй үлэһэн газарые, зарим парые энэ хэрэгтэ ашаглаха шухала. Манай эрхэ байдалда хэдышье таагүй, ган гасуур жэлдэ зелёнко һайн ургаса үгэдэг юм.

В. Дерюгина, агроном.

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоздо

СПОРТДО ДУРАТАЙШУУЛ ОЛОШОРНО

Колхозой залуушуул спортдо олоороо хабаадалсана. Эндэ барилдаан, ябаган урилдаан, ута, үндэрые харайлга болоно. Мүн волейбольно тусхай команда эмхидхэгдэжэ, волейболоор мүрысөөн үнгэргэгдэнэ. Һаяхан энэ команда волейболоор аймаг дотороо хоёрдохи һуури эзэлһэн байна.

СТАЦИОНАРНА КИНОУСТАНОВКО ТОДХОГДОО

Эндэхи хүдөөгэй клубай дэргэдэ киногой будка һаяхан баригдаһан юм. Мүнөө эндэнь стационарна киноустановко тодхогдожо, колхознигууд, хүдөөгэй интеллигенци саг соогоо шэнэ шэнэ кинокартинануудые харадаг болоо.

ГУРЭНДӨӨ 30 ГАРАН ЦЕНТНЕР НООҺО ТУШААБА

Хони хайшалалга дээрэ хоёр агрегат хүдэлнэ. Түрүүшын үдэр соо мянга шахуу хонидой нооһон хайшалагдаа. Хонин бүриһөө дунда зэргээр 3,2 килограмм нооһон абтаа. Мүн 400 толгой эрье хонин бүриһөө 4 килограмм һайн шанартай нооһон хайшалагдаба. Мүнөө тус колхоз 30 гаран центнер нарибтар нооһо гүрэндөө тушаагаа. Г. Ринчинова, Ц. Дымчиков. К-С. Раднаев гэгшэ тустаа үдэр соо 30—35 хони хайшална.

КУКУРУЗА ҺАЙНААР УРГАЖА БАЙНА

Энэ жэлдэ 550 гектар газар дээрэ кукуруза таригдаһан юм. Мүнөө кукуруза һайнаар ургажа захалаа. Эндэхи колхознигууд кукурузын һайн ургаса хуряахын түлөө оролдон, агротехническэ заабарин ёһоор кукурузын ургасые харууһална.

ВОСКРЕСНИК ҮНГЭРГЭГДЭБЭ

Сабшалангай газарые һөөг бургааһануудһаа, шулууһаа сэбэрлэхэ воскресникгэ хамта 40 гаран хүн хабаадалсаа. Тэдэнэр нэгэ үдэр соо 400 гектар сабшалан сэбэрлэһэн байна. Колхознигууд Б. Айсуев, Ж. Раднаев, Б. Данзанов ба бусад эдэбхитэйгээр ажаллаба.

«АРТЕК» ОШОХОНЬ

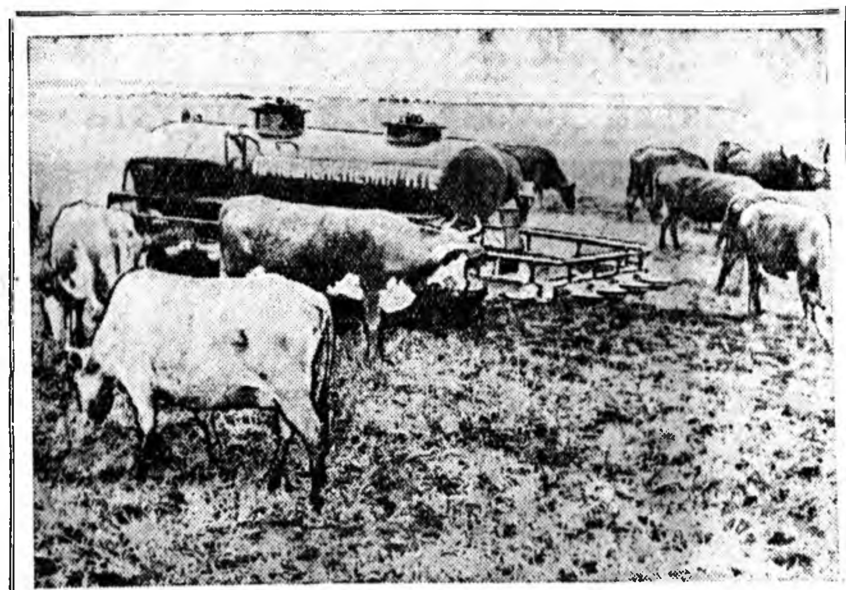
Үшөөтэйн долоон жэлэй һургуулиин 5-дахи классай һурагша Соня Тогтохоева 1955—56 оной һуралсалые эрхим сэгнэлтэтэйгээр дүүргээ. Пионерка Соня Тогтохоева «Артек» гэжэ Бүхэсоюзна пионернүүдэй лагерьта ошожо амарха болоо.

БААБГАЙ ОЛООР АЛАНА

Дансаран Буянтуев аймаг соогоо суута ангуушан юм. Һаяхан ангууша Буянтуев ой хүбшэ соогуур агнажа ябаад, хоёр томо баабгайе мэргээр буудажа алаба. Ингэжэ нүхэр Буянтуев энэ жэлдэ гурбан баабгай баряа. Энэ ангуушан бүхыдөө 20 шахуу баабгай бариһан юм.

К. Доржиев.

Зэдэ.

Ставропольско хизаар. Привольненскэ МТС-эй механизаторнууд Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо ниитын малай амаг шэмэ дэмжалгүүхэ хэрэгтэнь ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Механизаторнуудай ашаар гурбан МТФ-дэ шэнэ автоуһалуури түхеэрэгдэнхэй. Киноустановко тэдэнэр хуушан цистернээр нүүдэл автоуһалуури хэжэ, колхоздо үгөө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүүдэл автоуһалуури Маленковой нэрэмжэтэ колхозой зунай бэлшээри дээрэ.

ТАСС-эй фотохроника.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Артистнарые үнинэй хүлеэнэбди

Һая болотор Мухаршэбэрэй аймагай «Улаан Шулуутай» колхозой клуб ехэ таарамжагүй байһан юм. Тэрэ гансал үүдэтэй байжа, кино харуулхын болоходо үүдэнэйнь хажуудa киноаппарат тодхогдоһо бэлэй. Энэнь кино харагшадта ехэ аюултай һэн.

Колхозой правлениин үүсхэлээр һүүлэй үедэ энэ клубай байра һэльбэгдэн заһагдаа. Клуб хоёр үүдэтэй болоо. Мүн тусгаар кинобудка баригдаа. Тэрэ будкын хананuудынь штукатургадагдаһан, потологынь нимгэн түмэрөөр хушагдаһан байна.

Клуб соо ороходо ехэ аятай зохид болоо. Олон зурагууд, плакатнуудаар шэмэгдэнхэй. Наада табиха сценэ заһагданхай.

Гэбэшье, клубай хүдэлмэри үшөөл хангалтагүй байһаар, заримдаа огто хаалтатай байхаа һападаг. Концерт бүри табигдадаггүй шахуу. Лекци, элидхэлүүд үсөөнөөр уншагдана.

Манай колхознигууд Улан-Удын театрнуудай артистнуудые хэдэн жэлэй хүлеэнхэй гэшэ. Тэдэнэр уран һайханай зүжэг болон бэшэшье наадыа хараха ехэ хүсэлэнтэй. Тэдэ артистнар оройдоошье эндэмнай ерэдэггүй, хажуугаарнай ябаа һаа гарашагүй хэбэртэйгшэ.

Одоо һайн клубтай болоо хадамнай тэдэнэр манай колхоздо ерэжэ аабза гэжэ эндэхи колхознигууд найдана гэшэ.

Ц. Цыренжапов.

Гостиница барилгые удааруулна

Заиграево тосхондохи гостиницадан жаахан. Энэ аймагай командировкоор ерэһэн хүнүүд түмэр замай вокзал соо хоноход баатай болодог. Тиимэһээ 14 хүнэй багтаха шэнэ гостиница бариха гэжэ шиидэһэн байгаа. «Красный производственник» гэжэ эдэлбэрилгын артель энэ барилга хэхэ ёһотой. Тэдэ Бурмонпромсовэдэй правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Еременко барилгада хэрэглэгдэхэ мүнгэ табинагүй. Энэ гостиница барижа дүүргэхэ болзор июлиин 1-дэ хүсэхэнь. Тэдэ мүнөө болотор монсогорые модон бэлэдэгдээгүй.

Т. Быстров.

Худалдаа наймаан муугаар эмхидхэгдэнхэй

Танхой тосхондохи худалдаа наймаанай организацинууд муугаар хүдэлнэ. Магазинуудта түрүүшын хэрэгсэлэй эд бараан тон хомор. Жэшээнь, сахар, мылэ, тоһон гэхэ мэтын зүйлнүүд асаргадагагүй, тиихэдэ сагаан хилээмэн хомор. Энэ тосхондохи хилээмэнэй пекарни муудаһхай юм. Тиимэһээ хилээмэн муугаар баригдана.

Гадна, энэ тосхондохи баня багахан аад, эндэхи зониие хангажа шаданагүй. Мүн сабхиин, хубсаһа оёдог мастерскойнууд хэрэгтэй байгаа.

А. Владимиров.

«БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ» БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Малынь юундэ гарвалнаб?"

Сэлэнгын аймагай Тамчын сомоной Хрущевой нэрэмжэтэ колхоздо малаа муугаар харууһалжа байһан тухай статья манай газетэдэ дээрэ дурсагдаһан гаршагтайгаар толилогдоһон байгаа.

Тус статья колхозой партиина эхин организацинн, мүн колхозой правлениин заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Нииитынгээ малые турааһанай ба гарзалуулһанайнь түлөө малажалай талаар колхозой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Самандуевта, МТФ-эйе даагшанар нүхэд Шагжиев, Бадмажапов гэгшэдтэ, мүн зоотехник Балданов ба ветфельдшер Рябовта шанга һануулга хэгдээ. Энээн тухай манай редакцида КПСС-эй Сэлэнгын аймкомой секретарь нүхэр Баирбиликтуев мэдээсэбэ.

Шэл шанагшадай цехтэ

Июнь һарын нарата халуун үдэрэй нэгэн һэн. Улан-Удын шэлэй заводой партиина комитедэй секретариин ууржам һарууl кабинедэй сэлэтэй сонхор харахада, заводой хоёр дабхар сэлээн байшангай үндэр хоолойһоо һараһан баглагар хара утаан шанхаа өөдөө бушхан дэгдэжэ, агаарта унана. Заводой партиина комитедэй секретарь Сергей Демидович Соловьев ажал хүдэлмэри тухайгаа зөөрхэ зуураа, иигэжэ мэдүүлнэ:

— Партиин XX съездын Директивэнүүд соо хараалагдаһанай ёһоор, зургаадахи табанжэлдэ сонхын шэл нилээд ехээр үйлэдбэрилэгдэхэ болохо байна. Манай заводойхид съездын шиидхэбэринүүдые харюу болгон ажаллаа эдэбхи үүсхэлтэйгээр эндэнэ. Үнгэрэгшэ табаһ һара соо заводой түсэбөө бэлэһоонь үнэн дүүргэжэ, ороной багтаагашгүйн олон мянган квадратна метр шэл түсэбһөө гадуур үгөө.

— Ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлхын, продукцииин шанар һайжаруулхын түлөө цехүүдэй хоорондо өөрэгһэн мүрысөөндэ составной цехынхид түрүүлнэ,—гэжэ Сергей Демидович үгэеэ үргэлжэлүүлбэ.—Энэ цехын үгэнь ушар ехэ юм. Юу гэхэдэ, составной цехынхидэй шанар ажаллаа, машинно-ванна цехые саг соонь тийхэээр (элһэ, сода, доломит, сульфат, нүүрһэ гэхэ мэтээр) хангаагүй байгаа һаань, заводой бүхы цехүүдэй ажал хүдэлмэри һаатаха аюулда ородог. Составной цехынхид иимэ харюусалгатай уялгаа бүрин мэдэржэ, эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллана. Заводой дамжуулгын Улаан тугые гарһаа бүхөөр барика ябаһан тус цехынхид үнгэрэгшэ табан һарынгаа даалгабарые болзорһоонь урид дүүргэжэ түсэбһөө гадуур нилээд ехэ продукци үгөө. Машинно-ванна цехтэ ажаллагшад составной цехынхидһээ гээгдэхэгүйн түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлнэ. Эдэнэр составнойнхидһоо зааһше гээгдэхэ ёһогүй юм. Яахадаб гэхэдэ, машинно-ванна цех шэл шаналгын талаар гол шухала ажал бүтээдэг түлэдэа заводой «зүрхэн» гэжэ тон зүбөөр нэрлэгдэдэг. Хэрбээ машинно-ванна цехынхидэй ажалаа нэгэ ба һаатуулаад байбалынь, шэл шаналга ехээр удаардаг. Тиихэтэй хамта шэл отологоой энэ цехтэ бүтээгдэг ажал мүн лэ ехээр һаатадаг байна. Машинно-ванна цехынхид энэ жэлэйнгээ таба һарын түсэбые нилээд үлүүлэн дүүргэжэ, даалгабарһаа гадуур олон зуун квадратна метр шэл шанажа гаргаа.

Парткомой секретарь Сергей Демидович үгынгөө түгэсхэлдэ машинно-ванна цехынхидэй баатарлиг ажалтай танилсахые зүбшөөгөө һэн.

...Машинно-ванна цех. Халуун пэшэнһээ гараһан хүндэ агаар хүнэй хамар һэбтэ сооридог һэн. Бензинэй тон ехэ цистернэдэл адлиар үзэгдэдэг ута гэгшын пэшэнһээ гараһан утаан уняар цехын байшангай үндэр орой өөдэ дэгдэнэ. Цехын баруун захада байдаг ванна пэшэндэ дүтэлхэ бүри абяа шимээн улам шангадана. Пэшэнэй дэргэдэ байһан хүнүүд ехэл сүлеөгүй ажаллана.

Гурбадахи халаанай дежурна инженер Вера Ивановна Явлановская хүдэлмэриилжэ байгшад тээшэ заажа, иигэжэ мэдүүлбэ:

— Эдэнэр ванна пэшэнгэй дэргэдэ ажаллагаа бригадынхид гэшэ. Петр Антонович Садовников түрүүтэй энэ бригадынхид ажалай ёһотой мастернууд болонхой юм, танилсахадатай болохо.

Шэл шанадаг пэшэнэй дэргэдэ ажаллажа байһан эдэ хүнүүдые хаража ехэтэ һонирхомоор.

Цехын хоёрдохи дабхарһаа доошоо тусхай бункераар аадар шэнгеэр шаахан ванна пэшэн руу ороһо байһан элһэ шабарые нэгэ хүн ехэл болгоомжотойгоор адаглан харана. Энэ нүхэр өөрыгөө ажалда хүсэдөөр мэргэжэһэн Иван Акимович Балабко гэшэ.

Бригадын бригадир Петр Антонович, хараха янзада дүшөөд гарамгай наһанай хүн, пэшэндэ дүтэлэн ошожо, шэлэй ямараар шанагдажа байһые шалган хараха зуураа, удаашьегүй һөөргөө бусажа, пэшэнһээ холо бэшэ газарта, углууда байһан комнато руу ороод, тэндэхи орёо нарин приборнуудые шалган харана. Шэл шанагшад иимэ прибоуудые хаража, пэшэнэй соохи температура, газай даралта болон бусад хубилалтануудые тодорхойлхо аргатай байдаг.

Үе үе болоод лэ пэшэнэй нүхөөр шагаажа байһан хүн тэшэ гараараа заажа зуураа, бригадын бригадир нүхэр Садовников иигэжэ хөөрэнэ:

— Дежурна шулуушанай уялга дүүргэдэг Владимир Петрович Попов тон хариуусалгатай хүдэлмэри хэнэ. Хэрбээ пэшэнэй температурын ехээр халаад, 1460 градусһаа дээшэ гараад байбал, пэшэн соохи шулуун шатажа болодог. Үгышье һаа, хайламал шэл соо ямар нэгэн шулуунай дайралдабал, тэрэнэйе пэшэн соохоо дары гаргаха шухала. Владимир Петрович эдэ бүгэдые саг соонь обёоржо, зохихо хэмжээ абадаг.

Бригадын бригадир Петр Антонович ажалайнгаа дүй дүршэл тухай хөөрэхэ зуураа, иигэжэ мэдүүлнэ:

— Шанар һайнтай шэл шанаха гэшэ манай гол зорилго болоно. Энэ зорилгоё бэелүүлхын тула бидэнэр түбхын түрүүндэ ажалай журамые нарикнаар сахигшабди. Хэрбээ бригадын гэшүүдэй али нэгэннэйнь ажалда хайша хэрэггэр ханадабал, элдэб аюул тохёолдохоһоо гадна, шэл шаналгын шанар хараа байгаа муудадаг. Хоёрдохёор, пэшэнэй температура болон газай даралтые саг үргэлжэ нарикнаар шалган харадагбди. Ямар нэгэн шалгаһаагаар составной цехынхидэй муугаар ажаллаад, машинешихтээр дутамагаар хангаад байгаа һаань, ванна пэшэн соохи хайламал шэл хэмжээнһээ доошоо болодог. Энэ ушар тон аюултай юм. Юуб гэхэдэ, шанагдаһан шэлэй шанар муудажа, пэшэнэй шатажа болодог. Иимэ аюулые зайсуулхын тулада пэшэн соохи хайламал шэлэй ямар хэмжээндэ байһые нарикнаар шалган харагшабди.

—Шанагдаһан шэлэй 80 процентнэ хараалагдаһан даалгабарин ёһоор шанар һайнтай байха ёһотой. Оролдоосотойгоор ажаллаһанаймнай ашаар шанагдаһан шэлэй 93—95 процентнэ шанар һайнтайгаар гарана.

Шэл шанажа байһан энэ бригадынхидһаа саашалха зуураа, дежурна инженер Вера Ивановна иигэжэ хөөрэнэ:

— 27 метр утатай энэ пэшэнһээ гараһан хайламал шэл олон тоото каналнуудаар татагдан саашалжа, өөдөө, цехын хоёрдохи дабхарта хүрэхэдөө, ёһотой шэл болодог юм. Ванна пэшэнэй үргэлжэлэл болохо «ВВС» гэжэ машинануудта ажаллагшад эндэһээ холо бэшэ газарта байдаг.

Ванна пэшэндэл адли үндэр тоомо машинын дэргэдэ ажаллажа байһан нэгэ залуухан хүбүүн үе үе болоод лэ машинада дүтэ ошожо, юушьеб болгоомжотойгоор шагаана.

— Энэ залуу хүбүүн—Виктор Соловьев «ВВС» машинада бортовигоор ажаллагдаг юм,—гэжэ Вера Ивановна тайлбарилаад, саашань үгэеэ үргэлжэлүүлнэ.—Хэрбээ машинада дүтэ ошоод анхааралтайгаар шагаабал, үргэн лентэдэл адли халуун шэлэй нэгэ жэгдээр урдан байхань харагдаха. Иигэжэ урдажа байһан шэл заримандаа таһаржа болодог. Энээнииинь бортовик саг соонь обёорхо уялгатай юм. «ВВС» машина бүхэндэ 2—3 бортовик зэлэжэгээр ажаллагдаг. Тиигээгүйдэ машинын дэргэдэ үйн байһын аргагүй халуун болодог.

Виктор Соловьевноо холо бэшэ ажаллажа байһан наһажаалшад «ВВС» машинье ябуул дунданы заһабарилна. Энэ хүн машинануудые заһабарилдаг гурбадахи халаанай мастер Владимир Ильич Барышников байба. Энэ мастер эрхим ажалиа байхаһаа гадна, нииты хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг.

Владимир Барышников бригадынгаа гэшүүдэй оролдосотой ажалые онсолон тэмдэглэхэ зуураа, цехын углууда тодхоотой байһан элдэб приборнууд руу заагаад, үгэеэ үргэлжэлүүлнэ:

— Эдэ приборнууд машина соохи газай даралта болон температурые тодорхойлхо туһалдаг юм. Хэрбээ эдэ приборнуудые саг соонь шалгангүй байбал шэлэй шанар муужаа, эмдэрэх ехэтэй болодог.

Заводой хоёрдохи дабхарта шэл отолгогой ажаллана. Машинно-ванна цехһээ өөдөө тусхай машинаар татагдан гараһан шэлэй хараалагдаһан хэмжээндэ хуреөд автоматическаар отологдохо үедэнь, станогой дэргэдэ байһан хүн отологдоһон шэлые хажуудахи хүндөө дамжуулан үгэнэ. Иигэжэ эндэһээ саашалһан шэл тусхай хэмжүүрээр зүһэгдөөд, бэсагалагдадаг.

Машинно-ванна цехын начальник Нина Васильевна Зайцева гурбадахи халаанайхидай ажалые һайшаан магтаха зуураа, иигэжэ хөөрэбэ:

— Манай цехын гурбадахи халаанайхид һүүлэй гурба һарын туршада цех соогоо түрүү һуури эзэлжэ ябана. Эдэнэр ажалайгаа журамые нарикнаар сахиһанай, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлһэнэй ашаар лэ иимэ амжалта туйлаа.

И. БАЛЬДИРОВ.

ХИЛЫН СААНАҺАА ЕРЭҺЭН ТЕЛЕГРАММАНУУД

Арадай демократиин оронуудта

Болгариин Арадай Республика. Софидахи эдеэ хоолой шэнэ магазин соо. Энд эд бараан наймаалагшагүйгөөр худалдагдадаг юм.

Болгариин телеграфна агентствын фото.

Советскэ сэрэгэй корабльнууд Шанхайһаа Эхэ орондоо бусаба

ШАНХАЙ, июниин 26. (ТАСС). Советскэ сэрэгэй корабльнуудай отряд — «Дмитрий Пожарский» гэжэ крейсер, «Вдумчивый», «Вразумительный» гэжэ эскадренна миноносецууд Шанхайда хани ёһоор айлшалжа ерээд байһанаа, мүнөөдэр тэндэһээ гараад түрэл нютагаа бусаба.

Хуаньпу мүрэнэй эрьедэ советскэ корабльнуудай отрядые Хитадай далайн-сэрэгэй хүсэнүүдые командалагшын орлогшо вице-адмирал Ло Шунь-чу, арадай комитедэй шанхайска городской комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Сюй Цзянь-го, Зүүн-Хитадай далайн флодые командалагша вице-адмирал Тао Юн, Шанхайдахи арадай-сүлөөлэлгын армиин командованиин түлөөлэгшэд, харюусалгатай хүдэлмэрилэгшэд, ниитын организацинуудай, Шанхайн залуушуулай, хитад-советскэ хани барисаанай обществын түлөөлэгшэд, СССР-эй генконсул А. А. Осипов, Шанхайда түлөөлэгшэдөөр байгаа Польшын, Норвегиин, Даниин консулнууд үдэшэбэ.

Эртэ ба бороотой байбашье, городой олон мянган ажалшад советскэ морягуудые үдэшөө.

Советскэ сэрэгэй корабльнуудые КНР-эй далайн-сэрэгэй хүсэнүүдэй «Наньчан» гэһэн харуулай судна Зүүн-Хитадай далайн флодой командалагшын орлогшо контр-адмирал Пын Дэ-цинэй туг доро Шара далай хүрэтэр үдэшөө.

Хада газарта хүдэлмэрилдэг машинанууд Польшодо үйлэдбэрилэгдэнэ

ВАРШАВА, июниин 26. (ТАСС). Хада газарта хүдэлмэрилдэг машина бүтээлгэ — арадай-демократическа засагай үедэ Польшодо байгуулагдаһан промышленностиин олохон шэнэ һалбаринуудай нэгэниинь болоно. Хада газарта хүдэлмэрилдэг машина бүтээлгын хэдэ хэдэн заводууд Силезидэ, мүн тэрэшэлэн бусад районуудта байгуулагдажа, һэльбэн заһагдаа. Дайнай хойтохи жэлнүүдтэ Польша дотор нүүрһэнэй комбайнууд, элдэб түхэлэй шахтна электровозууд, юумэ үргэдэг шахтын машинанууд, автоматическаар ашаа тээдэг механизмууд, малтууриин олон янзын машинанууд, транспортёрнууд үйлэдбэрилэгдэдэг болоо.

Нүүрһэнэй, түмэрэй рудагай ба промышленностиин бусад һалбаринуудта зорюулагдан, хада газар хүдэлмэрилхэ 270 янзын элдэб машина, механизмууд мүнөө Польшодо бүтээгдэнэ.

Хада газарта хүдэлмэрилдэг машина орон доторoo хэдэг болоһоной ашаар һүүлэй жэлнүүдтэ нүүрһэнэй шахтануудай болон түмэрэй руднигуудай хүдэлмэри нилээд һайнаар механизацилагдаа. Үнгэрөөшэ 6 жэлэй үедэ нүүрһые механизированнэ аргаар малталга хоёр дахин шахуу ехэ болоо, түмэрэй руда абалгые механизацилга 30 гаран процентээр дээшэлээ.

«Бүхы Германи дотор сэрэгэй ямаршье алба хэхэгүй!» гэжэ Баруун Германиин студентнүүдтэ ГДР-эй залуу студентнүүдэй хандаһан хандалга

БЕРЛИН, июниин 26. (ТАСС). ГДР-эй студентнүүдэй ехэ хүсэл эрмэлзэлгые хараадаа абажа, Германие нэгэдүүлгын асуудал эрхилэгшэ комитет үсэгэлдэр залуу студентнүүдэй бүгэдэреспубликанска конференци зарлаа. Тус конференци «Бүхы Германи дотор сэрэгэй ямаршье алба хэхэгүй!» тэһэн уряа лозунг доро үнгэрөө. Баруун Германида хүнүүдые бүтэдэниитын сэрэгэй албанда татаха гэһэн Боннско правительствын һэдэлгэ бэелүүлэгдээ һаа, эсэгэ оронойнай дахинаа нэгэдэхэ хэрэгтэ шэнэ һаад тойбо болохо байна гэжэ конференци дээрэ үгэ хэлэгшэд нэгэн һаналтайгаар тэмдэглээ.

Конференцидэ хабаадагшад Карл Марксын нэрэмжэтэ Лейпцигскэ университедэй делегадуудай оруулһан дурадхалаар, бүгэдэгерманска студентнүүдэй орган байгуулха уряатайгаар бүхы Германиин студентнүүдтэ хандаһан хандалгые баталан абаа. Студентнүүдэй тэрэ орган бүгэдэниитын сэрэгэй алба татахагүй тухайда, Германиин хоёр хубинуудта зэбсэгтэ хүсэнүүдыень хороохо тухайда германска хоёр гүрэнүүдэй правительствонуудһаа ба парламентнуудһаа эрихэ ёһотой. Энэ хандалгые баруунгерманска студентнүүдэй нэгэдэлнүүдтэ дамжуулха делегаци һунгагдаһан байна.

Конференци болбол ниитэгерманска асуудалнуудаар студентнүүдэй комитет байгуулха тухай оруулагдаһан дурадхалые баталан абаба.

Германска асуудалые хэлсээ хэжэ шиидхэхын түлөө

БЕРЛИН, июниин 27. (ТАСС). Һүүлэй үедэ Германска Демократическа Республикын хэдэ хэдэн городуудта ГДР-эй ажалшадай түлөөлэгшэд Германиин Федеративна Республикын элдэб зонтой уулзаһан байна. Германска хоёр гүрэнүүдэй хоорондоо дүтэ боложо, тэдэнэй түлөөлэгшэдэй хэлсээ хэхэ ябадал германска асуудалые шиидхэхэ, Германие дахин нэгэдүүлхэ шухала арга мүн гэжэ ГДР-эй ажалшадһаа гадна, мүн баруунгерманска ниитэ зоншье тоолоно. Энээниие ниитэгерманска холбоо барисаанай улам үргэдэжэ байһан ушар гэршэлэн харуулна.

Баруун Германиин ажалшад германска хоёр гүрэнүүдэй хүдэлмэришэн ангиин организацинуудай ябуулгануудые нэгэдүүлхын түлөө улам шангаар тэмсэжэ байна. Һаяхан Магдебургда (ГДР-тэ) Э. Тельманэй нэрэмжэтэ завод дээрэ городой ажалшад Баруун Германиин 100 хүдэлмэрилэгшэдтэй хани ёһоор уулзаа. Уулзалгада хабаадагшад немецкэ ажалшадай ябуулгын нэгэдэл тухай асуудалнуудые, Германска хоёр гүрэнэй хоюуланайнь хоорондоо дүтэ болохо тухай асуудалнуудые эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсээ. Жэшээнь, Баруун Германиин профсоюзуудай нэгэдэлтэй хани харилсаа тогтоохо тухай сүлөөтэ немецкэ профсоюзуудай нэгэдэлэй оруулһан дурадхалые баруунгерманска айлшад дэмжээ.

Һаяхан Германиин Демократическа таряашанай партиин правлениин гэшүүд баруунгерманска ехэ бүлэг таряашадтай Лейпцигтэ уулзаа. Хүдэлмэришэн-таряашанай гүрэндэ баруунгерманска таряашадай дунда зэбүүрхэл үүдхэжэ, тэдэниие ГДР-эй дайсадай мэхэлдэг мэхэ гоходо орохогүйбди гэжэ тэдэ таряашад ГДР-эй ажалшадай туйлаһан амжалтануудые нюдөөрөө хаража этигэһэн байна.

Һаяхан Потсдамда эхэнэрнүүдэй бүгэдэгерманска уулзалга боложо, тэндэ Баруун Германиһаа 200 шахуу эхэнэрнүүд байлсаа. ГДР-эй ба ФРГ-эй хоорондо хөөрэлдөө, хэлсээ хэхэ шухала гэжэ уулзалгада хабаадагшад зааһан байна.

Элдэб зониень түлөөлдэг бусад олон делегацинууд мүн тэрэшэлэн һүүлэй үедэ Баруун Германиһаа ГДР-тэ ерэһэн байна. Һүүлэй хэдэн үдэрэй турша соо баруунгерманска хэдэ хэдэн городуудай коммунальна ажахын бүлэг хүдэлмэрилэгшэд Дрездендэ ба Ризэдэ ерээд байгаа, загаһанай ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй ехэ федераци, мүн тэрэшэлэн загаһа барилгын суднануудай капитануудай ба загаһа наймаалагшадай делегаци Ростогто байгаа.

Нэгэдэлгын, эб найрамдалай ба эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэдэг немецүүдэй союзай нютагай организациин үүсхэлээр Гамбургда ниитэгерманска митинг болоо. Тэндэ ГДР-эй ба Саарска областиин түлөөлэгшэд байлсаа. Митингдэ хабаадагшад Баруун Германие сэрэгэй шанартай болголгодо, жэшээнь, бүгэдэниитын сэрэгэй алба хэлгэдэ эсэргүү үгэнүүдые нэгэн һаналтайгаар хэлэһэн байна.

Баруун Германиин үргэн ниитэ хүн зон Германи доторoo худалдаа наймаа бүри ехээр хэдэг болохые хүсэжэ байһанаа мэдүүлээ. Тиихэ зуураа, ГДР-эй ба ФРГ-эй хоорондохи худалдаа наймаае хүгжөөхэдэ Германие дахин нэгэдүүлгын хэрэгтэ энэнь туһалха гэжэ онсолон тэмдэглээ. Илангаяа политическэ фронтнуудай хоорондохи түгшүүрилэй бага боложо байха үедэ зононууд хоорондын худалдаа наймаан таһаранхай. Германие нэгэдүүлхэ хүсэл эрмэлзэлгэдэ шухала үүргэтэй байна гэжэ энээнтэй дашарамдуулан «Френкише Тагеспост» газетэ бэшээ һэн.

ГДР-эй ба ФРГ-эй хоорондо хэлсээ хэхэ эрилтэнүүд баруун-германска газетэнүүдээр, мүн ниитын ажал-ябуулагшадаар бүри оло дахин табигдадаг боложо байна. ГДР-эй правительствотай хэлсээ хээгүй һаа, Германие нэгэдүүлхэ хэрэг туйлахын аргагүй юм гэжэ «Нейе Рейн-Цейтунг» газетэ дотор баварска радиогой тайлбарилагша бэшэнэ.

СДПГ-эй съездын болохоёо байһантай дашарамдуулан баруун-германска милитаризмда эсэргүү тэмсэлые улам шангадхаха, Германи доторхи түгшүүрилые һуларуулха ба Германие нэгэдүүлхэ зорилгоор ГДР-тэй хэлсээ хэхын түлөө тэмсэхэ тухай эрилтэ нютагай организацинуудһаа партиин хүтэлбэрилэгшэдэй нэрэ дээрэ ороно.

Карлсруэдэ Германиин Коммунистическэ партиин хүтэлбэрилэгшэдые сүүдлэжэ байна

БЕРЛИН, июниин 27. (ТАСС). Германиин Коммунистическэ партиин зургаан хүтэлбэрилэгшэдэй— В. Фиш, Ф. Рише, И. Ледвон, Р. Шерингер, К. Цемке, К. Цельнер гэгшэдэй хэрэгээр процесс июниин 25-да Карлсруэдэ федеральна конституционно сүүдэй зургаадахи уголовно сенат дотор дахин боложо үргэлжэлбэ. «Германие национальна талаарнь нэгэдүүлгын программа зохёон тараалгада хабаадалсаһан, тиимэһээ «гүрэнэй урбалта хэхээ бэлэдхэжэ байһан» хэбэртэйгээр тэдэ хүтэлбэрилэгшэд гэмнэгдэһэн байна. Удаан саг болоһоной һүүлээр сүүд дахин үргэлжэлжэ эхилбэ. Баруун Германиин хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ажал-ябуулагшадта эсэргүү шэнэ «гэршэ баримтануудые» суглуулжа туршахынь тулада юстициин баруунгерманска органуудта тиимэ удаан саг хэрэгтэй болоһон байгаа.

Хэнэйшье мэдэһээр, хамгаалагшад хуушан «баримтануудыень» бүримүһэн буруушаагаа һэн. Сүлөөдэ байгаа Вальтер Фиш сүүдтэ ерэхэһээ арсаба, тиихэ зуураа энэ процесс хуули бусын ба Германиин Федеративна Республикын конституциин гол ёһонуудтай зүришэнэ гэжэ мэдүүлээ.

Сүүдэй заседаниин эхилэмсээр хамгаалагша Кауль үгэ абаба. Тэрэ хадаа тус процессые болюулха, харуул доро байгаа Ф. Ришые ба Ю. Ледвониие дары сүлөөлхэ гэжэ дурадхаа. Эдэнэр хоёрһоо үлүү жэл соо хаагдаад байгаа. Үргэн ниитэ зоной эсэргүүсэлтэ хэхэ үедэ политическэ бүхы судебнэ процессүүдые усадхаха ябадал Германиин хоёр хубиин хоорондохи харилсаануудай түгшүүрил һуларуулха шухала арга болоно гэжэ бундестагта тоологдожо байхадань, харин энэ процесс дахин боложо эхилээ, тиимэһээ энэ процессые болюулха хэрэгтэй гэжэ Кауль үндэһэлэн харуулаа.

Сүүд энэ эрилтыень буруушааба.

Үдэшын заседаниин нээгдэмсээр уданшьегүй гэмнэгдэгшэд хэрэг буруугаар хаража үзэдэг мэдээжэ дүрбэн хүнүүдэй зургаадахи уголовно сенадай табан гэшүүдэй дунда байһаниие буруушаажа мэдүүлээ. Тэдэ дүрбэн хүнүүд үнгэрөөшэ судебнэ заседанинууд дээрэ Коммунистическэ партиин ажал-ябуулагшадай хэрэгые нюур сахижа буруугаар харадаг байгаа гэжэ гэмнэгдэгшэд тэмдэглээ.

Энэ асуудалаар хамгаалагша тон һайн гэршэ баримтануудые харуулан хэлээ. Һүүлээрнь сүүдэй заседани таһалдуулагдаа.

Гватемалай ажалшад демонстраци хэбэ

НЬЮ-ЙОРК, июниин 26. (ТАСС). Июниин 24-дэ Гватемалада демонстраци болобо, тэрэниие Гражданска эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэлэй национальна комитет эмхидхэбэ гэжэ Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондент мэдээсэнэ.

Демонстрацида хабаадагшад «бэе бэедээ туһалалсаха тухай» Холбоото Штадуудтай баталһан хэлсээе үгы болгохо гэһэн эрилтэ табяа гэжэ корреспондент тэмдэглэнэ.

Гватемалай правительствын захиралтаар зэбсэгтэ полици демонстрацида добтолжо, тэрээндэ хабаадаһан хэдэн арбаад хүнүүдые арестовал(

Кастилио Армасай правительство сэрэгэй байдал соносхоо.

Сэрэгэй байдал соносхоһондо эсэргүүсэн буруушаалаа мэдүүлжэ, үсэгэлдэр Гватемалай студентнүүд демонстраци хэбэ. Полици демонстрацида хабаадагшадта добтолоо. 3 хүн алуулһан, 19 хүн шархатаһан байна.

Индиие электрификацилга

ДЕЛИ, июниин 27. (ТАСС). Индор городто (Мадхья Бхарат штат) 19.200 киловатт хүсэтэй шэнэ электростанци нээгдэбэ гэжэ «Индиан экспресс» газетэ мэдээсэбэ. Энэ электростанци Индорой ба штадай бусад городуудай хүн зониие, промышленностиие электричествээр хангаха байна. Электроэнерги бүри ехээр үйлэдбэрилдэг болоогүй һаа, ороноо индустриализацилхын аргагүй юм гэжэ эдеэ хоолой ба хүдөө ажахын министр Джайн гэгшэ электростанциие нээхэ зуураа хэлээ.

Хоёрдохи табанжэлэй түсэбэй ёһоор (1956—1961 он) Индиин национальна промышленностиин хүгжэлтэ хараалагданхай. Индиин правительство ороноо электрификацилха хүдэлмэри ябуулна. Хоёрдохи табанжэлэй түсэб бэелүүлхэдэ орон дотор 10 мянга гаран хүдөө тосхонууд, 500 шахуу городууд электричествээр хангагдаха байна.

Ороной улам бүри шэнэ шэнэ районуудай электроэнерги абадаг боложо байһан тухай мэдээсэлнүүд нютагай хэблэл дотор толилогдоно. Жэшээлхэдэ, һүүлэй гурбан жэл соо Индиин ондо ондоо нютагуудта 9 мянга шахуу хүдөө тосхонууд, тэдэнэй тоодо Мадрас штадта дүрбэн мянган хүдөө тосхонууд, Уттар Прадеш штадта 920 хүдөө тосхонууд г. м. электричествотэй болоо. Индиин мэдээсэлэй бюрогой тэмдэглэһэнэй ёһоор һүүлэй үедэ Пепсу штадта 45 хүдөө тосхонууд болон городууд Бхакра-Нангал гидростанциһаа ток абаа. Мүнөө жэл үшөө хэдэ хэдэн хүдөө тосхонууд электричествээр хангагдаха гэжэ хараалагдана. Энэ штадай городуудын мүнөө жэлдэ электричествээр сүм хангагдаха байна. 250 мянган киловатт хүсэтэй электростанци Риханд мүрэн дээрэ (Уттар Прадеш штадта) баригдажа, энэ һарада ашаглалгада оруулагдахань.

Дели штадые электричествээр хангаха хэрэг һайжаржа байна. Тус штадай электростанцинуудай хүсэниинь энэ жэлэй эхеэр 40 мянган киловатт байгаа, харин апрель һарада столица Нангальска электросистемэһээ үшөө 10 мянган киловатт энерги абаһан байна гэжэ ирригациин ба энергетикын министерствын баримтанууд харуулна.

Алжирта американска броневигүүдые эльгээбэ

НЬЮ-ЙОРК, июниин 27. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэлэнэй ёһоор, июниин 25-най үдэшэ Галвестонһоо Алжирта түрүүшын 50 броневик эльгээгдэбэ. Тэдэнь гүл губи газарта сэрэгэй ябуулга хэхэ тусхай зорилготой юм. Французска правительство Алжирта эльгээхын тулада США-һаа 300 броневик худалдажа абаа.

Японидо американска сэрэгэй самолёт хосорбо

ТОКИО, июниин 26. (ТАСС). Американска далай-сэрэгэй хүсэнүүдэй сэрэгэй реактивна самолёт Токиоһоо баруун урагшаа 50 милиин газарта оршодог Хатано тосхоной нэгэ байшанда гүргэжэ мүнөөдэр хосорбо гэжэ Киодо Цусин агентство мэдээсэнэ.

Манай республика дотор

Шефскэ туһаламжа һайжараа

Энэ жэлдэ областной партийна һургуулиин коллектив шефтээ абаһан Иволгын аймагай «III-я пятилетка» колхоздо горьтой туһаламжа үзүүлһэн байна. Нёдондо тус һургуулиинхид 200 тонно силосэй багтаамжатай ганса траншей барилсаһан һаа, мүнөө 100 тонно силос хэхэ траншей бетоноор бариһан, таряанай поли дээрэ 250 тонно аргал шэбхэ гаргаһан, 100 гектар сабшалан шулуу, бургааһанһаа сэбэрлэһэн байна.

Гадна, һургуулиин коллектив культбаза ба малай фермэнүүд дээгүүрхи улаан булангуудые түхеэрхэ, тэдэниие культурна хэрэгсэлнүүдээр хангаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. «Родина» гэжэ радиоприёмник, патефон пластинкануудтайгаар, зөөлэн диван, шкаф гэхэ мэтэ мебель абтаад, колхоздо абаашагдаһан байна. Колхозой түрүүшүүлые харуулһан фотовитринэ, мүн харуулан ойлгуулха агитациин ондоошье зүйлнүүдые эмхидхээ. Гадна, 2 мянган түхэригэй уранһайханай элдэб номууд, журналнууд эльгээгдээ.

Б. Егоров.

Социалистическэ мүрысөөнэй түрүүшүүл

Һаяхан Ой модоной ба саарһанай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обком болон «Забайкаллес» комбинат модо бэлэдхэлэй пунктнуудай, мастерска участогуудай социалистическэ мүрысөөнэй май һарын дүн гаргаһан юм.

Байкальска леспромхозой Соболиха гэжэ модо бэлэдхэлэй пункт (начальнигынь нүхэр Дахин, профсоюзай цехын комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Загвоздин) мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлбэ. Эндэхи хүдэлмэришэд модо бэлэдхэхэ май һарын түсэб 118 процент, модо шэрэхэ түсэбөө 143 процент дүүргэһэн байха юм. Энэ пунктын коллективтэ ВЦСПС-эй ба СССР-эй ой модоной промышленностиин дамжуулгын Улаан туг, нэгэдэхи мүнгэн шан барюулагдаа. Баргажанай леспромхозой Гусиха гэжэ модо бэлэдхэлэй пункт хоёрдохи, Ээрын леспромхозой Тибегуты гэжэ модо бэлэдхэлэй пункт гурбадахи мүнгэн шанда хүртөө.

Мүн мастерска участогуудай дундаһаа Байкальска леспромхозой мастер Лотоукиин хүтэлбэрилдэг участогай хүдэлмэришэд һайн амжалта туйлаһан байна. Тиигэжэ энэ коллектив ВЦСПС-эй ба СССР-эй Ой модоной промышленностиин министерствын Дамжуулгын улаан туг болон нэгэдэхи мүнгэн шан абаба. Байкальска леспромхозой мастер Черных гэгшын хүтэлбэрилдэг, Баргажанай леспромхозой мастер Адамовой хүтэлбэрилдэг участогуудта хоёрдохи мүнгэн шан барюулагдаа. Ээрын леспромхозой мастер Демаковой даадаг участок гурбадахи шанда хүртөө.

Н. Тюрнев.

Урьһаламжаар шүүбэри түлэгдэнэ

Улан-Удын нөөсэлгын Центральна 301-дэхи касса гүрэнэй 2 процентнэ урьһаламжын шүүбэритэ 17-дохи тиражай таблицаар ажалшадта шүүбэринүүдые түлэжэ байна. Тиин түрүүшын 4 үдэрэй туршада 200 мянга гаран түхэригэй шүүбэри түлэгдэбэ. Тэрэ тоодо 25 мянган түхэригэй шүүбэри 2 облигацида тудаа.

Һүүлэй һарануудта болоһон шүүбэритэ тиражуудта олохон ехэ шүүбэринүүд тудаа. Тэрэ тоодо гүрэнэй дотоодын шүүбэритэ 3 процентнэ урьһаламжын 51-дэхи тиражай таблицада 25 мянган түхэригэй нэгэ, 5 мянган түхэригэй хоёр шүүбэри тудаа. Мүн май һара соо болоһон Арадай ажахые хүгжөөхэ (1952 оной гаргалгын) гүрэнэй урьһаламжын 7-дохи шүүбэритэ тиражаар 25 мянган түхэригэй нэгэ, 10 мянган түхэригэй гурбан, 5 мянган түхэригэй гурбан шүүбэринүүд түлэгдөө.

Н. Петров.

Монголой артистнар музейдэ оробо

Монгол Арадай Республикын Арадай сэрэгэй дуу, хатарай Ансамблиин артистнар (хамта 130 хүн) Улан-Удэдэ гастрольдо байха зуураа, хизаар ороноо шэнжэлэлгын музейдэ оробо. Тэдэ революциин урда тээхи үеын ба советскэ үеын Бурят-Монголые харуулһан залнуудаар ябажа, ехэ һонирхолтойгоор хараа. Сэмбын фабрикые, ПВЗ-е, мяха-консервын комбинадые харуулһан стенднүүдэй дэргэдэ айлшад ехэ удаан зогсожо хараһан, һонирхоһон олон асуудалнуудта экскурсоводһоо тодорхой харюунуудые абаһан байна. Мүн тэдэнэр бурят арадай литература, искусствотай, тэрэнэй хүгжэлтэтэй тодорхойгоор танилсаа.

Ансамблиин начальник подполковник Ядма «Хүндэтэй айлшадай дэбтэртэ» харагшадай зүгһөө өөрынгөө һанамжые бэшэһэн ба музейн хүдэлмэрилэгшэдтэ баясхалан хүргэһэн байха юм.

М. Петухова.

РСФСР-эй спартакиадада бэлэдхэл

Һаяхан Ториин аймагай волейболистнар ба футболистнар өөһэдынгөө стадион дээрэ Зэдын аймагай спортсменүүдтэй уулзаба.

Ториин аймагай спортсменүүд шанга тулалдаанай һүүлээр айлшадаа 2:0 гэһэн тоотойгоор шүүгээ.

Эндэ эгээн түрүүшынхеэ аймагай шэлэгдэмэл командын залуу волейболистнар Сергей Гомбоев, Владимир Улзытуев, Мирон Цыбденов (Үлэгшэнэй дунда һургуули) гэгшэд шадамар бэрхээр наадаба.

Һүүлээрнь футболоор уулзалга хэхэдээ баһал полиин эзэд 3:0 гэһэн тоотойгоор айлшадаа шүүбэ.

Һаяар эдэ командинууд Закаменай аймагай командинуудтай уулзаха юм.

И. Гончиков.

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Бурят-Монголой зооветинститудай дирекци, партийна ба ниитын организацинууд эйрата хүбүүн АЛИГААНЬ гэнтын аюулаар наһа бараһандань институдай багша Игнатий Лазаревич Найдановта гүнзэгы шаналалаа мэдүүлнэ.

Июниин 29-нэй үдэрэй 3 часта тэрэ хүдөөлүүлэдэхэ байна.

Дирекци, партбюро, местком.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32. заместителя редактора — 32-74. отв. секретаря — 27-37. партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59. пропаганды и ереволов — 35-14. культуры и быта, промышленности — 34-05. местной информации и писем — 24-74. корректорская — 32-67. бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00800. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 3313.